

VZDOR

časopis utlačanej a vykorisťovanej väčšiny

časopis vykorisťované a utiskované väčšiny

September/Září 2013

<http://casopis.vzdor.org>

★VZDOR

SLUHOVÉ **lidu?** POSLUHOVAČI **kapitálu!**

Z OBSAHU:

Ano, bude líp! Opravdu? - Vyhlásenie k botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach—Spoved' pracovníkov spoločnosti Embraco zo Spišskej—K 69. výročiu SNP—Jedných prepustiť, druhým naložiť—Zákon a morálka po Baťovskym—Situace v Sýrii—Štrajk amerických fastfoodových pracovníkov—Náš pohľad na jednotlivce a „šedou masu“ - Kdo v politice zastupuje „veřejný“ zájem? La dolce vita – Sladký život Federica Felliniho

★VZDOR

Ano, bude líp! Opravdu?

ANO je nová politická síla v ČR. Její program je zaměřený na velkopodnikatele, firmy, živnostníky ...ale i napracující, nezaměstnané a vůbec všechny vrstvy obyvatelstva. Vedoucí osobnosti ANO mají prý blízko k oněm "obyčejným lidem". A ty samé osobnosti, které stojí v čele ANO, říkají, že nebudou krást. Toto vše zní vsutku slibně. Respektive znělo by to tak slibně, kdyby to nebylo tak povědomé. Strana ANO je totiž jen další "novou" stranou se starými tvářemi a ohranými frázemi. Jaká skutečná a konkrétní řešení tato strana přináší? A proč bychom měli věřit, že její představitelé udělají něco proti současnému řádu, proti systému? Jak už jsem říkal, tato strana se na svých stránkách zavazuje pomoci velkým i malým firmám, ale i nezaměstnaným, pracujícím, zaměstnancům a vůbec všem vrstvám společnosti. Toto je vsutku zajímavé. Když pomineme, že toto říkají všechny strany, tak jak by to chtěli pánové z ANO udělat? Ve společnosti, která je třídně rozdělená? Dokonce i ten, kdo se vyhýbá výrazů jako "třídní boj" a považuje ho za bolševickou propagandu, musí uznat, že posledních 24 let nám naprosto a jasně ukázalo, že existují naprosto protikladné zájmy určitých skupin obyvatelstva. A nejsou to "politici nahoře a lidi dole", jak se snadně někteří domnívají. Ti politici nahoře jsou pouze maskou a loutkami vlády kapitálu, vlády peněz. Bojuje-li tedy ANO proti současným etablovaným politickým stranám, jak tvrdí, ale nebojuje proti kapitálu a kapitalismu, jsou její výroky znovu jen plane fráze. Každopádně, pojmem-li to jakkoliv, nejde zastupovat zájmy "všech". To je jen populistická propaganda. Přejdeme však k ještě konkrétnějším obviněním. ANO například tvrdí, že sníží daně. Zároveň však slibuje řadu nákladných sociálních projektů. Kde však na ně vezme peníze?

bávaných sociálních projektů, nebudou peníze stačit. Už jen to ukazuje, nakolik je nemožné v třídně rozdělené společnosti zastupovat zájmy "všech". Podívejme se nyní chvíli na osobnosti ANO. Hlavním představitelem je druhý nejbohatší podnikatel v ČR, Andrej Babiš. Opravdu se nyní zamysleme, jak moc je opravdu takovýto člověk "blízko k lidu". Strana ANO se totiž ráda prezentuje jako "lidová" strana, která je také obětí politických výtlfků, a je tvořenapouze starostlivými, poctivě pracujícími občany. Nuže, strana vedená velkopodnikatelem, která zaměstnává 33 000 lidí? Vždyť to jsou právě jak politici, tak velkopodnikatelé, propojení kapitálem, kteří mohou za masovou korupci, za nezaměstnanost, za tunelování atd. Dalším esem ANO je Martin Komárek, dlouholetý novinář režimní MF Dnes. Proč takovýto člověk, který po tolik let pracoval aktivně pro toto medium, které neustále útočí na jakoukoliv opozici proti současnému režimu, se najednou tváří, že je proti dosavadní politické garnituře a je s ní nespokojen? Jde znovu jen o čirý populismus. V čele ANO můžeme najít i další, podobné osoby. Jde tedy o další stranu a lá Věci veřejné, stranu plnou "nových" lidí, "nových" nápadů a libivých frází. Takovouto stranou je například i úsvit demokracie Tomia Okamury. Další čistě volbení strana, kterou si mohou dovolit jen mocní lidé, úzce spjatí i s tímto režimem. Pracující by tedy neměli podléhat iluzím, ani naleštěné image, a měli by pochopit, že strany, které mluví o prospěchu "všech", mluví nakonec hlavně o svém prospěchu. Ve skutečnosti je třeba vjednat v zájmu proletariatu a ostatních vrstev společnosti (nezaměstnaní, někteří živnostníci), jejichž zájmy jsou v nepřekonatelném rozporu se zájmy buržoazie.

Pavel JANKOWSKÝ

Vyhlásenie k botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach

Občianske združenie VZDOR – hnutie práce so znepokojením prijalo informáciu o možnom ohrození budúcnosti Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach, ktorej priestory čiastočne vlastní Rád Dominikánov. Nájomná zmluva skončila v júni tohto roka. Napriek faktu, že legitímym vlastníkom posledných ôsmich hektárov, v zmysle kapitalistických zákonov SR je Rímskokatolícka cirkev, považujeme úsilie o získanie pozemkov, ktoré slúžia verejnému záujmu za etické zlyhanie predstaviteľov Dominikánskeho konventu. Odvolanie sa na potrebu nových finančných prostriedkov potrebných pre opravy kostola a kultúrneho centra v Košiciach, považujeme za rafinovanú pretváрку, ktorá slúži záujmom predstaviteľov cirkvi a potenciálnym developerom, než službe verejnosti. Nakoniec, Rád Dominikánov to verejne naznačil. Nie je tajomstvom že rímskokatolícka cirkev za rok 2012 získala dotáciu, len od štátu vo výške 22 110 780 eur a preto je celý odpredaj pre UPJŠ nepotrebný.

Vzdor - hnutie práce si je vedomé, že všetci sa na tento svet rodíme rovnako a všetci z neho rovnako aj odchádzame, preto nevidíme jediný dôvod, prečo by mali jednotlivci či úzka skupina ľudí, vlastniť rozsiahle pozemky, ktoré slúžia súkromným záujmom, namiesto toho, aby slúžili spoločnosti. Preto razantne odmietame túto neprávosť, ktorej pôvod siaha hlboko do histórie.

V zmysle demokracie by to mal byť hlas ľudu, ktorý rozhodne o ďalšom osude botanickej záhrady a jej zachovaní, ako kultúrneho a environmentálneho dedičstva pre budúce generácie.

Ústredná rada
Vzdor – hnutie práce

VZDOR
hnutie práce

Propuštění zloději Miroslav Šoška a Jana Černá

K zvláště odpornému případu justičního nezájmu a neschopnosti došlo 27. Srpna 2013. Šlo o případ, kdy lehce mentálně retardovaný bezdomovec ve věku 54 let, František Václavek, vyhrál v roce 2010 v loterii 30 milionů korun a následně byl o ně okraden. Bezdomovec si občasné přivydělával prací v cukrárně pro Šošku a Černou.

Když jednoho dne vyhrál v loterii, pochlubil se s výhrou právě jim. Ti mu tehdy nabídli, že vše ověří u sázkové kanceláře. Václavek souhlasil, protože vlastní konto neměl. Černá však poté u sázkové kanceláře tvrdila, že vítězkou je ona sama a přivlastnila si cenu. S lehce zmanipulovatelným a postiženým bezdomovcem si pár snadno poradil. Koupil si luxusní dům, a skutečnému výherci, Václavkovi, řekli že mu dům patří. Avšak po 11 měsících se pohádali a pár tedy využil své možnosti Václavka vyhodit. Ten se tak znovu ocitl bez přístřeší a na mizině.

Samotný soudní proces a závěr, ke kterému soud došel, tedy že se vina páru nedokázala prokázat, je pak skutečně zajímavý. Nejen zaměstnankyně cukrárny, ale i policisté potvrdili, že výhercem loterie byl skutečně Václavek. Za to přátelé obžalovaného páru tvrdili opak. Na dotaz, proč tedy po tak dlouhou dobu měli ve svém domě dotyčného Václavka, odpovídali že prý proto, že mít v domě bezdomovce „přináší štěstí“... Výpověď samotného Václavka prý byla zmatená a mnohdy si protřečil.

Jak však uvedla státní zástupkyně, vypovídá nejednoznačnost jeho projevu spíše o jeho snížené inteligenci, než o lhaní. Ovšem i přes všechny tyto svědectví a podivná vysvětlení o bezdomovcích přinášejících štěstí, shledala soudkyně Pařízková, že nelze obžalovaným prokázat vinu. Státní žalobce se sice odvolal, to však znamená jen další prodloužení už dnes dlouhodobého procesu. Toto je markantní případ neschopnosti a neefektivnosti justice. A to justice buržoazní, justice bohatých.

Spoločnosť Grafobal zvýši svoj vplyv v skalickej nemocnici

Grafobal Group Ivana Kmotríka zvýši základné imanie v skalickej nemocnici o 2,5 milióna eur, ďalší akcionári sa na jeho zvýšení podieľať nebudú. Z nového vkladu majú byť vykryté straty nemocnice z rokov 2008 – 2012. V tomto roku je Fakultná nemocnica s poliklinikou v Skalici podľa predsedu predstavenstva Stanislava Chovanca už v zisku.

Grafobal vlastní už teraz 52 percent akciovej spoločnosti, po zvýšení základného imania sa jeho podiel ešte zvýši. Kraj ani mestá, ktoré sú akcionármi nemocnice, sa na zvyšovaní podieľať nebudú. Podiel kraja poklesne z terajších 34 percent na približne 22 percent. Krajskí poslanci sa zhodli, že nie je dôležité, kto nemocnicu vlastní, ale či dobre funguje.

Župan Tibor Mikuš povedal, že si vie predstaviť aj taký model fungovania nemocnice, v ktorom by samosprávny kraj nefiguroval. *"Našou úlohou nie je v prvom rade vlastniť, ale vykonať všetko pre to, aby nemocnica fungovala v prospech občana. Občanovi je jedno, kto nemocnicu vlastní,"* povedal Mikuš. Tá skalická je podľa neho vo výbornej medicínskej a personálnej kondícii, po vykrytí starých dlhov bude aj vo výbornej finančnej kondícii.

Táto situácia však skôr dokazuje skutočnosť, že peňazí na fungovanie zdravotníctva a ostatných oblastí života (školsťvo, kultúra, šport, bývanie) je dostatok. Nachádzajú sa v rukách podnikateľov, ktorí ich pustia len vtedy, ak im to prinesie ďalšie zbohatnutie. Ak sa takýmto postupným ukrajovaním dostane celá nemocnica do súkromných rúk, bude slúžiť predovšetkým na produkciu zisku pre súkromného vlastníka. Vzdávanie sa štátne-

ho vlastníctva v zdravotníctve bude viesť k likvidácii liečby prístupnej pre radových občanov.

Pochodující neonacisté

24. 8. 2013 využili fašistické bojůvky uměle vyvolaného napětí mezi některými cikány a „bíлыми“, k organizování pochodů po několika větších českých městech. Proč umělé? Protože jak demonstranti z řad „bíлых“, tak příslušníci etnika cikánského jsou často ve stejné situaci vykořisťovaných, na chudé periferie odsunutých a nezaměstnaností ohrožených proletářů a lumpenproletářů. Jejich skutečným nepřítelem je ten tedy ten, kdo za jejich situaci může. Tedy třída kapitalistů, majetná vládnoucí třída, která jako jediná nese bezprostředně zodpovědnost za jejich problémy.

Fašistické a nacionalistické síly, které tedy odvádějí pozornost od třídních rozporů a ochraňují kapitál, jsou tedy nyní připraveny jako mnohokrát předtím, využít této chvíle k rozdmýchání násilných akcí. Za falešnými hesly o rebelii a pokřikování o A.C.A.B se však skrývají ultrakonzervativní názory a prázdné fráze. Místo útoku na majetné a mocné se tedy v onen den utkali mnozí pracující s policií, aby se mohli dostat k lidem se stejnými problémy a cíli. A v tomto je nebezpečí fašistů, jde o ochránce i zadní dvířka kapitalistů.

Že by tyto samotné organizace (jako Národní odpor) byly v tuto chvíli převládajícího liberálního kapitalismu nějakou skutečnou hrozbou, je nepravděpodobné. Jde o organizace často tvořené jen menšími skupinkami alkoholiků a obdivovatelů bezcílného násilí, jak to ostatně dokázali i tyto jejich poslední akce. I přesto že rasistické násilí a nesmyslné fašistické útoky (kvůli tričce propagující nějakou kapelu, například) vzrůstá, měli by si pracující uvědomit, že nebezpečí fašismu není v mnohdy obyčejných zoufalých a frustrovaných lidech, kteří se k fašistům přidávají z falešné neděje ve změnu, ale v těch, kteří jsou schopni na sebe vzít fašistickou rétoriku a praktiky, když to bude třeba. A to když bude ohroženo jejich panství, kapitalismus.

Rekonštrukcia SNG sa opäť oddiali a zdraží

Rekonštrukcia Slovenskej národnej galérie, ktorú vláda schválila ešte v roku 2007, plánuje Ministerstvo kultúry posunúť na roky 2013 až 2016. Rovnako má rezort v pláne aj zvýšenie ceny projektu. Stát by nás mal o vyše štyri a pol milióna eur viac, ako bolo pôvodne plánované. Ministerstvo by takto chcelo predísť možnému navyšovaniu finančných prostriedkov v budúcnosti.

Obstarávaciu cenu a dofinancovanie verejných prác rekonštrukcie by chcelo ministerstvo navýšiť o 4,621 milióna eur. Celková suma projektu by sa tak vyšplhala na takmer 33 miliónov eur. Návrh však najskôr musí schváliť vláda. „Ďalší postup v tejto téme bude známy po ukončení medzirezortného pripomienkového konania,“ uviedol hovorca ministerstva kultúry Jozef Bednár.

Rezort kultúry argumentuje navýšenie ceny predovšetkým časovým posunom od prvého vypracovania projektu v roku 2005. Realizačný plán z dielne rezortu kultúry a SNG už podľa ministerstva reflektuje posun vo vývoji technológií a prevádzke. Zapracované by do neho mali byť rovnako aj nové štandardy, európske technické normy a predpisy.

Stránku pripravili IG a PJA

Spoved' pracovníkov spoločnosti Embraco zo Spišskej: Prezradili nám, ako to vo fabrike chodí

Spoločnosť Embraco, sídliaca v Spišskej Novej Vsi, je najväčším zamestnávateľom v regióne. Zamestnáva spolu 2031 kmeňových a 376 agentúrnych pracovníkov. O podmienkach za bránami fabriky sme sa rozprávali s jej zamestnancami. Tí však zo strachu o stratu zamestnania chcú zostať v anonymite.

Ako nám potvrdili, v auguste mala spoločnosť prepustiť niekoľkých operátorov výroby, čo pripisujú ku každoročnému prepúšťaniu, keďže to vychádza zhruba tak, že každý rok v auguste sa prepúšťa kvôli sezónnej práci a v januári až v marci sa prijímajú noví zamestnanci.

Firma mala prepustiť ľudí s 10-ročnou praxou

V septembri malo dôjsť k ďalšiemu prepusteniu niekoľkých ľudí z oddelenia kvality a údržby. „Títo ľudia tu odpracovali vyše 10 rokov, za čo im spoločnosť ponúkla po dohode s odborármi štvormesačný odstupný plat alebo funkciu operátor výroby za nástupný plat, ktorý dostane človek, ktorý pracuje pre firmu 1 mesiac. Z tohto pohľadu o zodpovednosti za spoločnosť s ktorou sa firma neustále chváli nemôžeme ani hovoriť. Tí, ktorí odmietli podpísať hneď v daný deň si vybojovali o dva dni neskôr 5 mesačné odstupné,“ informoval nás zamestnanec spoločnosti, ktorý nechce byť menovaný.

Embraco si malo podľa ich slov najat' spoločnosť z USA, ktorá sa volá Broox a ktorej úlohou má byť zlepšenie momentálneho stavu tzv. bielych a modrých golierov, keďže z globálneho priesku-

mu, ktorý vo firme prebehol malo vyplývať, že vo firme pracuje príliš veľa tzv. „civilistov“. „Firma Broox teraz chodí po jednotlivých oddeleniach, zisťuje kto čo robí a podľa toho z každého oddelenia vyhodí dvoch-troch zamestnancov. Väčšinou pôjde o tých, ktorí majú najviac odpracované a berú tým pádom asi najvyšší plat. Je to môj názor, keďže poznám celé oddelenia a viem presne kto a kedy nastupoval a aký plat približne berie,“ doplnil pracovník firmy.

Pochybné praktiky s výpoved'ami

Ako nám ďalej povedali, prepustení sú okamžite vyslaní na oddelenie ľudských zdrojov, kde ich už čakajú minimálne tri osoby a tlačia na okamžitý podpis výpovede, o čom hovorí aj pracovník firmy: „Ako som hovoril, tí ktorí podpíšu ihneď, lebo sa zľaknú dostanú 1 mesačné odstupné (záleží od počtu odpracovaných rokov), ostatní, ktorí odmietnu, dostanú o deň dva viacmesačné odstupné. O prepustení sa ľudia dozvedia vždy v daný deň pred ukončením pracovnej smeny. Čiže ak je na 12 hodinovej smene, nechajú ho pracovať a okolo 17:00 mu oznámia že má ísť na ľudské zdroje.“

Odbory sú vo fabrike podľa opýtaných zamestnancov veľmi slabé, čo potvrdil aj jeden z nich: „Ja som bol v odborech 10 rokov, ale aby odbory za ten čas niečo urobili pre ľudí, to sa povedať nedá. Urobia si samozrejme po dohode so zamestnávateľom svoje povinnosti, nejakú kolektívnu zmluvu a pod., ale skôr by som povedal, že odbory sú ovládané vedením. Ľudia sa boja ísť do štrajku, alebo sa vôbec ozvať, keďže v Spišskej je to jediný takýto veľký zamestnávateľ a každý sa bojí o svoju robotu.“

Prepúšťanie dlhoročných pracovníkov

Ďalšieho zamestnanca zarazila reportáž, ktorá bola odvysielaná v mestskej televízii Tv Reduta. Aj on sa bojí o zamestnanie a prípadné kroky proti jeho osobe, tak aj on chcel zostať v utajení. O danej reportáži si myslí nasledovné: „V

Tv Reduta bola prednávkou odvysielaná reportáž o spúšťaní nového lisu do prevádzky. Pri tejto príležitosti odpovedal na otázky novinárov generálny riaditeľ spoločnosti. Túto reláciu si iste radi a so záujmom pozreli aj bývalí zamestnanci, ktorí boli prednávkou prepustení. Niektorí pritom odpracovali pre firmu aj viac ako 10 rokov, čo naznačuje, že nešlo o nejakých „flákačov“ ale o skúsených zamestnancov, ktorí odvádzali kvalitnú prácu. Mnohí z nich sú vo veku, kedy sa už ťažšie uplatnia na trhu práce. Pre firmu je predsa výhodnejšie dať prácu mladým ohýbateľným ľuďom za nízky plat, ako držať skúsených zamestnancov, ktorí nesúhlasia s niektorými rozhodnutiami manažmentu a neboja sa povedať svoj názor.“

Aj on potvrdil, že na oddeleniach majú prebiehať analýzy pracovných pozícií a myslí si, že niektorí aj kmeňoví zamestnanci môžu prísť o prácu. K metódam pri prepúšťaní nám povedal nasledovné: „Nikomu nebude prepustenie vopred oznámené. Prepúšťa sa z hodiny na hodinu. Sú aj takí vedúci, ktorí dva týždne vopred informovali zamestnancov, aby si hľadali niečo iné, ale to je skôr svetlá výnimka.“

Strach o stratu zamestnania

Vnútorne pocity zamestnancov vystihujú aj tieto slová: „Samozrejme, že ľudia sa o prácu boja. Embraco má v regióne monopol. Protesty a štrajk sa určite nechystajú. Každý je rád, že je rád. Odbory so svojou chabou členskou základňou a neviditeľným vedením nezmôžu nič. Netuším na čej strane vlastne sú a za koho kopú, to je ale na dlhšiu debatu. Strach, to je jediný mocenský nástroj, ktorým si firma udržiava svoje postavenie. Ľudia sa boja. Boja sa o prácu, boja sa ozvať, boja sa opýtať a pravdu sa aj tak nedozvedia.“

Rozhovor pripravila Oblastná organizácia VZDOR - hnutie práce Spiš

Ako to chodí u vás?

Dnes sa stalo všeobecne uznávaným pravidlom, že za bránami fabrík, kde tí, ktorí majú, trávajú podstatnú časť svojho života, končí akákoľvek demokracia a nastupuje diktatúra a drobnohlád. Prestávame byť človekom a stávame sa nástrojom na dosahovanie ziskov. Kto sa sťažuje, ten končí. To čo sa vo vnútri deje je dokonca „podnikové tajomstvo“ atď. Túto bariéru chce naša redakcia prelomiť. Dajte nám vedieť, ako to chodí u vás v tejto údajne demokratickej spoločnosti.

Informácie posielajte na

redakcia@vzdor.org

Redakcia sa zaväzuje chrániť vašu identitu

Jedných prepustiť, druhým naložiť

... alebo prečo niektorí zamestnanci majú pocit, že kríza tu nie je.

"A že vraj je kríza, že vraj nie je roboty a ja pritom neviem čo skôr", povedal jeden z mojich kolegov. "Keď nie je práca je zle, keď je veľa práce, je tiež zle", dodáva druhý kolega, ktorý už niekoľko týždňov nebol doma a pracuje nonstop vrátane víkendov. Dost' sme sa už venovali nezamestnanosti, preto sa v tomto čísle pozrieme bližšie na tých "viac šťastných" v kapitalizme, ktorí prácu majú, ale ktorí nepracujú preto, aby žili, ale žijú preto, aby pracovali.

Tento typ zamestnanca je vykreslený aj v komunistickom filme Botostroj z 50. rokov. Zarobené peniaze príde raz za čas priniesť domov žene, inak sa s ňou ani poriadne nevidí, celý život trávi prakticky v práci. Zarobí - a neraz i slušne, ale peniaze sú mu na nič, ak nepočítame, že si tým zabezpečí aspoň rodinu a strechu nad hlavou, pod ktorou takmer vobec nespí. Zarobené peniaze ani nemá kde minúť. Aj tak si dá každý deň len rezeň zo závodnej jedálne a po práci ide na pivo.

"Treba to spraviť, náhli to", taký je častý argument, prečo pracovať aj tri týždne v kuse. Trh teda nepočíta s človekom ako bytosťou, ale len ako strojom a pre jeho záujmy predsa nemože stáť kšeft, lebo potom už ďalší kšeft nebude. Často-krát má takýto zamestnanec na výber 2 možnosti - buď nepracovať vôbec, alebo pracovať takto.

Tento systém platí napríklad pre firmy, ktoré posobia ako subdodávateľ prác, napríklad pre rôzne konštrukcie, ale aj pre iné firmy v priemysle a stavebníctve.

A hlavne - tento systém najviac platí pre ľudí, ktorých kapitalizmus vyhnal za prácou z domovov, ale i pre tých,

ktorých práca si vyžaduje cestovanie po stavbách. V dnešnom systéme sa deje to, že pracovník z východného Poľska cestuje do Mladej Boleslavi, aby tam robil za pásom. Nemal by náhodou on pracovať niekde vo svojom okolí a nemal by byť na jeho mieste niekto z okolia Mladej Boleslavi? Žiaľ, nedá sa, lebo prácu nájde doma len ťažko. Na druhej strane pre domácich kapitalistov predstavuje táto migrujúca pracovná sila menšie náklady a teda väčšie zisky.

Státisíce či milióny pracovníkov chodia po celom svete ako lacná pracovná sila, aby robili prácu, ktorú mohol kľudne spraviť niekto z okolia - pokiaľ samozrejme nejde o nejakú vysokokvalifikovanú prácu. A aj pokiaľ ide o prácu, ktorá si cestovanie vyžaduje, stáva sa, že zamestnanci behajú zo stavby na stavbu a nemajú adekvátny odpočinok.

Firmy často-krát zoberú zakázky, na ktoré nemajú dostatok ľudí a práve preto to dohánajú vyčerpávaním už zamestnaných pracovných síl.

Som presvedčený o tom, že človek by sa mal z práce vrátiť domov k rodine, nemal by vandrovať po celej Európe s keľňou či brúskou v taške. Mal by mať prácu, plácu i odpočinok. Situácia sa začína čoraz viac podobať na stav z predvojnového kapitalizmu, ktorý vyhánal státisíce ľudí za prácou, vyludňoval regióny, krajiny.

Títo ľudia si takýmto spôsobom zarobia na to, čo je v socializme samozrejmosťou - zaplatia si hypotéky na bývanie, deťom zaplatia školu a pod. Preto vycestovať za prácou dnes nie je žiadna „nová možnosť“, ale nové otroctvo, nové násilné vyhánanie ľudí z domovov, pripravovanie detí o rodičov, ľudí o voľný čas a záľuby.

Ondrej LIPTOVSKÝ

K 69. výročiu SNP

Pripomíname si 69. výročie Slovenského národného povstania, v ktorom Slováci, ale i iné národnosti so zbraňou v ruke povstali proti vtedajšiemu fašizmu. Pýtam sa však, ako je možné, že fašizmus v tej dobe zachvátil celú Európu a v niektorých krajinách pretrval aj po vojne? Je to preto, lebo súčasný systém - kapitalizmus stojí na hlinených nohách, je to preto, že napriek pokroku v technike a výrobe smeruje nie k lepšiemu, ale k horšiemu životu ľudí, smeruje ku kríze, chudobe a vojnám.

Nie je teda pravdou, že fašizmus je len výsledkom nejakého šialenca. Je to dôsledok kapitalistického režimu a je jedno, či včera alebo dnes. Dobré si všimajme dnešnú propagandu, ktorá sama nahráva fašistickým názorom. Vôkol seba vidíme nárast chudoby, sociálne nepokoje, rast nezamestnanosti. Na koho to však hádzu dnešné masmédiá? Počúvame, že za to môžu "leniví južania", prisťahovalci, Gréci, Španieli a neviem kto ešte. Zajtra možno budeme počúvať aj o lenivých Slovákoch, napriek tomu, že sme najproduktívnejšou krajinou EÚ. Nikdy nám nepovedia, aké sú ozajstné príčiny súčasného úpadku, nepovedia nám, že celé národy pracujú pre niekoľkých magnátov a nie pre seba. Preto niet divu, že niet peňazí, ak nepočítame vrecká magnátov, štáty sú zotročené bankami a monopolmi.

Nie jeden národ parazituje a škodí iným národom, ale súčasná trieda kapitalistov parazituje a škodí triede pracujúcich a nezamestnaných. Pri jednej demonstrácii proti prepúšťaniu na železničiach sa nás partia samozvaných "nacionalistov" pýtala či sme Slováci, keď chodíme s červenými vlajkami. A prečo by sme neboli? Je na tom niečo zradcovské, ak niekto chce, aby sa väčšina národa mala dobre? Je to tisíckrát viac v prospech tejto krajiny, ako keď niekto len chodí s národnou vlajkou, vykrikuje "Slovensko Slovákom" a okrem národného fetišu ani poriadne nevie čo chce. Veď Slováci, to sú aj naši kapitalisti, naše finančné skupiny, predovšetkým J&T a Penta a tým patrí čoraz viac z našej krajiny, od Tatier až po lekárne.

Keď sa necháme rozdeliť a rozoštváť proti sebe, príde ďalší fašizmus, z obetí spravíme vinníkov a kapitalisti sa môžu tešiť - veď už dnes sa hajluje v gréckom parlamente! Potom bude potrebné nové povstanie proti fašizmu. No ak sa spojíme v boji proti prehnitému kapitalistickému systému a jeho pánom, čo je aj napriek dnešnej zúfalej situácii našim cieľom, tak fašizmus nebude mať žiadnu šancu.

Stanislav PIROŠÍK

SVAZ MLADÝCH KOMUNISTŮ

Československa

www.komsomol.cz

VZDOR
hnutie práce

Oficiálna stránka revolučnej organizácie Vzdor—hnutie práce

www.vzdor.org
Pridaj sa k nám!

Zákon a morálka po Baťovský

„A toto postavil jeden človek. To sa asi poriadne nadrel.“ Je znenie jednej repliky vo filme Botostroj. Pre niektorých známy film pre iných nie. Podľa jedného tvrdenia vynikajúce vyobrazenie zdierania radových zamestnancov v kapitalistických podnikoch v minulosti aj súčasnosti. Ďalší tvrdia, že je to vymyslená a zveličená komunistická propaganda namierená proti dobráckemu a šikovnému podnikateľovi Baťovi, ktorý zabezpečil blahobyť sebe aj zamestnancom. Všetko vraj bolo výsledkom jeho podnikateľského génia.

Čo je realita a čo propaganda, kde končí prirodzený podnikateľský talent a začína zdieranie zamestnancov už tak trochu napovedali udalosti okolo rodiny Baťovcov v posledných týždňoch. V médiách sa toho pretriaslo dosť. Dosť na to, aby to postačovalo na vykreslenie klanu Baťovcov ako neborákov čo prišli o svoje majetky.

Správy oficiálnych médií

V oficiálnych médiách boli informácie ako napríklad: „Potomkovia po Janovi Antonínovi Baťovi budú žiadať od Slovenska miliardové odškodné za majetok zhabaný na základe Benešových dekrétov. V niektorých prípadoch ide o celé mestá ako Partizánske, Svit, Bošany ale aj Bojnický zámok.“ Toľko informoval denník PRAVDA.

Právnik Baťovcov Tomáš Pecina je vo svojich vyjadreniach konkrétnejší. „Na Slovensku nevladnili žiadne osobné majetky, bolo tu však veľké množstvo podnikov, ktoré patrili pod Baťov koncern. Baťa tu vybudoval štyri priemyselné centrá, Partizánske, Svit, Nové Zámky a Bošany“, povedal Pecina. A dodal, že „rodina Baťovcov nemá záujem o reštitúciu a prinavrátenie majetkov. Bude žiadať len peniaze.“

Ako je to naozaj?

Kto v skutočnosti koho okradol? Myslím si, že v každej spoločnosti musí vládnuca trieda upevňovať tú formu vlastníctva, ktorá jej umožňuje byť vládnuťou triedou. To robí pomocou zákonov, ktoré posväcujú práve jej vyhovujúce vlastníctvo. V kapitalizme je to súkromne vlastníctvo. Pomocou neho môže každý kapitalista zdierať zo zamestnancov zisk a bez práce si ho privlastňovať. Okrem kapitalistických zákonov to zdôvodňuje aj morálkou. Vraj má na to právo, lebo v začiatkoch podnikania on vymyslel v čom podnikat', investoval a organizoval výrobu a predaj.

To je v prípade Tomáša Baťu

pravda. Jeho podnikateľský a organizačný talent nemôže nikto poprieť. To všetko je výsledok podnikateľského talentu a jeho osobnej práce. Ďalej sa však už nelíši od ostatných podnikateľov. Dá sa to vysvetliť na jednoduchom príklade. Povedzme, že na začiatku podnikania investoval na budovy, stroje, suroviny a energiu 80 mil. Na životné podmienky pre zamestnancov 20 mil. Teda na začiatku preddavkoval celú výrobu sumou 100 mil. A ročný zisk nech je 10 mil. Teda investícia sa, pri inak nezmenených podmienkach, vráti za 10 rokov. Podnikateľ bude mať opäť na účte 100 mil. No nie sú to tie isté peniaze. Ich suma je rovnaká, ale pôvod je iný. Už to nie sú peniaze, ktoré na začiatku vkladal podnikateľ. Sú to peniaze vyprodukované prácou zamestnancov, ktoré ku podnikateľovi rok po roku pritekali z ich nezaplatenej práce až dosiahli pôvodnú sumu. Každý rok po 10 mil. Od tejto chvíle už nemožno tvrdiť, že podnikateľ niečo zálohuje. Od tejto chvíle je všetok jeho kapitál vykorisťovateľský. Pochádza z vykorisťovania zamestnancov a nie jeho práce. Teda každý investovaný kapitál, nech je jeho pôvod akýkoľvek, sa časom premení na vykorisťovateľský kapitál.

Dá sa to zhrnúť aj takto. Na začiatku podnikania investoval podnikateľ 100 mil. a zamestnanci ešte len prišli pracovať do továrne. Nevytvorili v nej ešte nič. 100% jej hodnoty je z peňazí podnikateľa. Z práce zamestnancov v tejto chvíli 0%. Po prvom roku sa podnikateľovi vrátilo 10 mil. To je 10% z investície. Tieto peniaze sú už však z práce zamestnancov. Môžeme povedať, že 90% hodnoty podniku je ešte podnikateľových. 10% je už práca zamestnancov. Pri nemennom ročnom zisku 10 mil. bude stav po 5 rokoch 50:50.

Po 10 rokoch sa pomer úplne obráti. Súčet ročných ziskov (nadpráca zamestnancov) dosiahne oných 100 mil. To je 100% hodnoty továrne vrátenej prácou zamestnancov. Továrň je už celá bez zvyšku zaplatená prácou zamestnancov. Z pôvodne vložených peňazí podnikateľa nie je v jej hodnote už absolútne nič. Jeho podiel na jej hodnote po 10 rokoch je 0%.

Právo proti právu

Podľa kapitalistického práva však továrň naďalej patrí podnikateľovi a rovnako aj zisk vytvorený prácou zamestnancov. Všetky ďalšie investície do nových podnikov, do kúpy luxusných sídel sú z práce zamestnancov. Nie je v nich nič o čo by sa podnikateľ pričínil. Tak je to aj v prípade Tomáša Baťu a jeho potomkov. Že pre zamestnancov závodov boli stavané ubytovne, obchody, nemocnica? A to je čosi dobročinné? Bývať, jest', liečiť sa by potrebovali pracujúci ľudia aj bez Baťu. Domy, obchody, nemocnice by postavili tak či tak. Vraj by na to nemali peniaze, lebo by nedokázali predat' topánky? Ak ich už vyrobili, tak by ich aj predali, lebo ľudia sa potrebujú obúvať bez ohľadu na Baťu. On si z tejto potreby len spravil bezprácný zdroj miliónových príjmov. Topánky, chlieb, tehly tu boli dávno pre ním. Ľudia ich vyrábali, lebo ich potrebovali. Baťa ľudí nútil vyrábať nie pre ich potrebu, ale pre svoj súkromný zisk. Ak teraz Baťovci žiadajú nie hmotné majetky, ale peniaze tak vlastne žiadajú tieto hmotné majetky len v inej – peňažnej – forme. Tie peniaze len tak zo vzduchu nespadnú. Zase boli vyprodukované len a len pracujúcimi. Na druhej strane sa Baťovcom nemožno čudovať. Ja na ich mieste by som tiež ako súkromná osoba nestál o rozkradnuté krachujúce podniky. Ale to nemení skutočnosť, že si idú naplniť vrecká okradnutím pracujúcich ľudí.

Partizánske, Svit, Bošany – všetko je z práce zamestnancov. Aj na Bojnický zámok mu zarobili oni. V kapitalizme však pracujúci okrem smiešnej mzdy nebudú mať za svoju prácu nič iné. Kapitalistické právo iný stav ani nepripustí.

Zmeniť tento stav môžu jedine pracujúci uchopením politickej moci a presadením svojich zákonov, upevňujúcich ich moc. Zákony spravodlivé pre pracujúcich môžu vytvárať a schvaľovať jedine samotní pracujúci. Že sú nespravodlivé pre kapitalistov? O nič menej ako terazšie zákony pre pracujúcich. Tak ako kapitalisti oberajú pod rúskom svojich zákonov a morálky pracujúcich po celé

desaťročia tak si pracujúci jedným šmahom musia toto všetko o čo boli pripravovaní zobrať späť na základe svojich zákonov a morálky.

Právo je odrazom vlastníckych potrieb

Právo, zákon, morálka sú relatívne. Menia sa podľa potrieb a záujmov vládnucej triedy. Zákony a morálka pracujúcich musia byť iné ako zákony a morálka podnikateľov lebo ich ciele sú iné. Pracujúci chcú a potrebujú pracovať pre svoje blaho. Podnikateľ núti zamest-

nancov drieť pre jeho blaho. To je dostatočný dôkaz protikladnosti pracujúcich a podnikateľov.

Na záver ešte dajme slovo oficiálnym médiám. Tie informovali aj o tom, že „*dediči sa plánujú domáhať peňazí po tom, čo Slovensko zrušilo trest prepadnutia majetku, ktorý Baťovi uložil československý súd v roku 1947 za údajnú kolaboráciu s fašizmom.*“ To svedčí o relatívnosti práva a morálky. Vždy sa riadi vlastníckymi potrebami. Ak je to v záujme súkromného vlastníctva a zisku, tak bez váhania možno zrušiť aj trest za

kolaboráciu s fašistami.

Čo je potom nespravodlivé na odňatí majetku oligarchov, kapitalistov a zbohatlíkov pracujúcimi ľuďmi, ktorí na nich celý život drú? Podľa kapitalistov všetko. Podľa pracujúcich absolútne nič. Pracujúci! Nebojte sa zobrať moc, právo a bohatstvo do svojich rúk! Lebo nie jeden človek, ale vy všetci ste postavili továrne a poriadne ste sa pri tom nadreli. A ešte viac pri práci v nich.

Ivan GALA

Rudoarmějce je zpět a park se dále proměňuje

Nad parkem Koliště na Moravském náměstí (dříve Rudé), který prochází od loňského léta celkovou rekonstrukcí, se od července znovu tyčí bronzová socha Rudoarmějce.

Dílo sochaře Vincence Makovského bylo z pomníku Vítězství Rudé armády nad fašismem demontováno 11. října 2012 a převezeno do restaurátorského ateliéru v Buštěhradu. „V dílně zkontrolovali a odborně ošetřili dutiny v soše a spoje a také zacelili praskliny, které se tam objevily,“ vysvětlil Martin Zedníček z Odboru památkové péče Magistrátu města Brna a dodal, že náročné bylo očistit povrch sochy od souvislé vrstvy revitalizačních vosků a dalších látek, jimiž byla socha v minulosti pravidelně oživována. Tento „make-up“ však současně sochu ochránil před nepříznivými vlivy brněnského prostředí a dodal jí patinu. Restaurátorské opravy sochy stály něco málo přes dva miliony korun.

Pomník byl odhalen 25. dubna 1955, přesně den před 10. výročí osvobození Brna a od roku 1958 patří mezi chráněné nemovité kulturní památky. V roce 1993 byly z jeho podstavce odstraněny desky se zbytky textu rozkazu J. Stalina - příkazu k osvobození Brna vojsky maršála Malinovského.

Obnova městských parků na Kolišti devastovaných po více než 20 let, tedy prostor za Janáčkovým divadlem a v okolí pomníku Rudoarmějce, se letos v únoru na čtyři měsíce zastavila, neboť projekt prý bylo třeba - na základě nově zjištěných skutečností o špatném stavu objektu - doplnit o další práce, což znamenalo také navýšení finančních prostředků. Spekuluje se ovšem o zvažování možnosti výstavby podzemních garáží a rovněž navrácení Rudoarmějce a jeho uložení někde více na okraj Brna, kde by „méně vadil“. Náklady vzrostly z původních cca 40 milionů korun na zhruba 44 milionů. Parky s novými sadovými úpravami, herními prvky pro děti či stezkami pro cyklisty by se měly veřejnosti otevřít v listopadu.

K věci jsem oslovil předsedkyni brněnského klubu Svazu mladých komunistů Československa—Komunistického svazu mládeže (SMKČ-KSM) Tanju: „Procházela jsem si internetové diskuse týkající se návratu sochy Rudoarmějce na Moravské náměstí. Schválně jsem si vybrala tu s nejvíce antikomunistickým názvem, přibližně něco jako „nános komunistických patlanic na soše Rudoarmějce“. Chtěla jsem zjistit, jaký názor na památník a jeho navrácení mají obyvatelé hlavně - ale nejen - Brna a zda se někdo ohradí proti hlouposti už samotného názvu diskuse. Mile mě překvapilo, že se minimálně 70% příspěvků stavělo k „návratu Rudoarmějce“ pozitivně. Většina diskutujících vyjadřovala radost z toho, že se památník zrekonstruoval a byla hrdá, že jej v Brně máme, jen litovali, že se neuvedl do původní podoby, tedy, ať se to někomu líbí nebo ne, že stále chybí desky s rozkazem Stalina k osvobození Brna. Smlouva ČR s Ruskou federací mluví jasně - o uvedení památníků do původního stavu při odha-

lení.

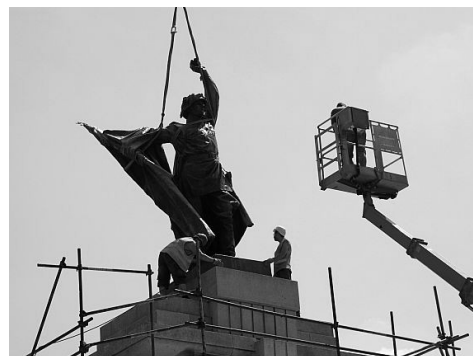
Vybrala jsem dva z příspěvků diskutujících a dle „smajlíků“ a o t o č e n ý c h „smajlíků“, tedy líbí se mi nebo nelíbí se mi, pomocí kterých bylo možné jednotlivé názory hodnotit, zda se s nimi ztotožňuji, bylo zřejmé, že většina lidí je našim osvoboditelům, Rudé armádě, vděčná a cítí se jim zavázána

Taky tím, že socha od svého tvůrce dostala příznačné jméno „Zastavte válku (palbu)“, je protiválečná. Budme rádi, že ji v Brně máme. Škoda, že bronzové desky s textem rozkazu k osvobození města už zřejmě skončily ve sběrně. Byly totiž nedílnou součástí tohoto památníku, ale nějakému horlivci posamotovému asi vadila azbuka a na jedné z desek podpis J.V. Stalina“. Pro doplnění - desky nebyly bronzové, byly kamenné, přímo na tom podstavci („kamnech“, jak se mu přezdívá). Kovové ale byly řecké ohně stojící tam, kde byly v posledních letech květináče, mělo z nich zářit světlo. A kovové bání také obklopovaly dolní části lamp. Pomník měl zajímavé osudy, dodatečně se prostor před ním prohluboval

Stejně tak podpořili obyvatelé Brna – Králova Pole i kampan mladých komunistů a dalších organizací i jednotlivců (Klub českého pohraničí, Komunistická strana Čech a Moravy) proti zhanobení hrobu a památníku vojáků Rudé armády (ve zdejším parku – ulice Božetěchova), kterých většina padla asi 100 metrů od místa svého posledního odpočinku při protiútoky divize Waf-fen-SS. Tam ořezal místostarosta městské části René Pelán (ODS) srp a kladivo, pokoutně v noci, protože bylo potřeba památník „odpamátit“, aby nebyl věčným břemenem bránícím přístavbě obchodního domu u vlakového nádraží v „Krpoli“, jak říkají Brňáci.

Pro více informací se, za mou osobu, můžete podívat třeba na poměrně vtipný „videoklip“ na YouTube „Kněz vykázal komunisty“ nebo raději na můj starší, nicméně podrobný článek „Ruce pryč od památníků lidových vítězství!“.

David PAZDERA

Další z válečných zločinů USA a jejich lokajů se odehrává v Sýrii

Ten, kdo dění v Sýrii dlouhodobě sleduje dobře ví, že nejde o boj hrdinných povstalců proti zlému režimu, ale jen o další v dlouhé řadě válečných zločinů USA a jejich lokajů. Právě oni již více než dva roky přilévají olej do ohně konfliktu v této zemi. Pentagon již dlouho připravoval možné scénáře pro převrat v Sýrii za účelem oslabení Íránu, posílení pozice Izraele a vojenské přítomnosti USA v tamním regionu. Po převratech v Africe, které se jejich tvůrcům, jak vidět na příkladu Egypta, často vymykají z rukou, byla již delší dobu na řadě právě Sýrie. Dalším na řadě bude nejspíše Írán nebo snad Venezuela? To uvidíme v budoucnosti.

Americké světovládné choutky neberou konce. Váleční štváči z Pentagonu, velmi mocný americký vojensko-průmyslový komplex, jsou mimořádně silnými hráči, kteří nehledají žádné kompromisy, jde jim jen o zisk a posílení vlastní moci. Životy civilistů berou jen jako nutný vedlejší dopad svých akcí. Mezinárodní právo je pro ně dlouho jen zbytečný cár papíru. Nositel Nobelovy ceny za mír, jaká to ironie, prezident USA Obama se svými prohlášeními, o tom, že je připraven zahájit omezený a krátký vojenský úder proti suverennímu a svrchovanému státu i bez mandátu OSN, se jen řadí mezi dlouhý seznam válečných štváčů.

Ano, není žádným tajemstvím, že především míroví aktivisté po celém světě, jej již nenazvou jinak než Adolf Obama. Není divu. Obama je plně ve službách strategických zájmů Pentagonu a vojenského průmyslu USA. Ten potřebuje vykazovat zisk. Obama je ve svém druhém funkčním období. Potřetí být zvolen nemůže a také on se nějak viditelně potřebuje „zapsat do dějin“ a odvděčit se svým sponzorům. Nemá tedy žádné velké zábrany k pochybným válečným akcím. I to je důvod dalšího válečného dobrodružství, bez ohledu na možné následky. Zejména v podobě další eskalace napětí nejen v Sýrii sužované dlouhodobě ničivým konfliktem, ale i v sousedním Libanonu, Turecku a Íráku.

Váleční štváči za velkou louží slouží svým privátním zájmům, osud uprchlíků ze Sýrie, je vůbec nezajímá. Obama ukázal jasně svou dlouho skrývanou tvář, nikoliv mírotvůrce hledající diplomatickou cestu, ale jestřáb jakoby kovaný ještě z doby studené války. Sýrie bohužel leží v místě, kde na sebe historicky narážejí sféry vlivu velmocí Ruska, USA, ale i Velké Británie na jedné straně. A sféry vlivu tamních zemí jako je Izrael, Írán nebo Saudská Arábie – odporný tmářský režim náboženských dogmatiků, která je

ale dlouhodobým spojencem USA v oblasti a sponzorem jeho válečných akcí v regionu, takže tamní režim může být klidný. Na jeho podporu by USA jistě v případě potřeby přispěchaly na pomoc. Američané, jak vidno, se nijak nepoučili z Iráku či Jugoslávie, kde sehráli svou hanebnou roli a napáchali mnoho zločinů. Záminka, kterou mají být údajné zakázané zbraně v Sýrii, je až příliš průhledná.

Jak je možné, že ministr zahraničí Velké Británie ještě před řádným vyšetřením již předem věděl, dokonce si byl zcela jist, že syrské armáda použila chemické zbraně, když se v oblasti, kde k tomu mělo údajně dojít, sama pohybovala? Asi tam sám ty zbraně dovezl a sám i použil, jiné logické vysvětlení neexistuje. Je to vylhaná záminka. Řada povstalců začala využívat vládní amnestie a vrátili se do svých domovů. Teroristé v Sýrii v posledních měsících začaly ztrácet pozice, bylo zřejmé, že jejich sponzoři z Kataru, Saudské Arábie, USA či Francie jim přispěchají na pomoc, nejen novými zásilkami zbraní, ale i přímo vojensky. Dalo se to čekat.

V Sýrii jde totiž, jak známo, o důležitou trasu pro vedení surovin z bohatých nalezišť v Íránu. Obě země jsou na seznamu nepřátel USA, což hovoří samo za sebe. Chřadnoucí americká ekonomika nutně potřebuje další suroviny. Potřebuje získat kontrolu nad jejich zdroji. Zmanipulovat volby ve Venezuele taktéž bohaté na suroviny nebo tam provést převrat se USA zatím nepodařilo, i když to budou zkoušet dál. Když to nevyšlo zde, musí se to zkusit jinde. Ovládnout Írán a jeho zdroje je dlouhodobým cílem Pentagonu. Američané proto systematicky posilovali zejména v posledních dvou letech svoji vojenskou přítomnost v oblasti.

Podobný scénář se odehrával v letech 2001-2003 před intervencí v Iráku. Také tam šlo o ovládnutí bohatých surovinových zdrojů. Když jde o toto ovládnutí zdrojů, USA a jeho věrní spojenci se neštítí použít žádných prostředků. To jsme také již mnohokrát v minulosti viděli. Civilní oběti byly vždy považovány jen za nutný vedlejší dopady a mezinárodní právo jen za trhací kalendář. Zahraniční

politika USA je i v éře Obamy zcela podřízena potřebami amerických průmyslových korporací a bank. Obama je pouhý pěšák na globální šachovnici, kde figurami táhnou jiní, ti mimo politiku.

Po svých prohlášeních a postojích by Obama měl vrátit Nobelovu cenu za mír, jelikož by ji v opačném případě musel zpětně dostat i Bush starší a Bush mladší nebo Clinton. Všichni se podíleli na válečných zločinech rukou nerozdílnou. Je třeba nazývat věci pravými jmény a nenechat se manipulovat prohlášeními politiků, byť by měli za sebou nejsilnější armádu světa. Válečné zločiny nepatří bohužel minulosti, ale páchají se dnes, často přímo ve jménu demokracie a svobody nebo dokonce přímo lidských práv. Opravdu odporný cynismus. Vše mají zakrýt zmanipulovaná oficiální média, kterým soudný člověk může věřit snad už jen sportovní výsledky a předpověď počasí, ovšem to ještě v tom lepším případě.

Bylo by žádoucí učinit aspoň symbolický krok protestu proti dalším válečným zločinům USA a spol. Již dodávky zbraní do Sýrie tamním zfanatizovaným teroristickým bojůvkám lze řadit mezi válečné zločiny.

Jelikož Sýrie patří do dlouhé řady amerických intervencí prováděných přímo či podporovaných například právě dodávkami zbraní či výcvikem dalších zabíjácích žoldáků za účelem svržení nepohodlných režimů po celém světě, je třeba je připomenout stručným výčtem. Lze začít v 50. letech 20. století. Zmíním jen ty nejznámější případy, jelikož USA od roku 1945 provedly celosvětově více než 210 vojenských intervencí. Některé z těchto intervencí jsou již téměř zapomenuté a pro osvěžení paměti je nutno je aspoň prostým výčtem připomenout. (seznam na str.2)

Podobná situace je i dnes v Sýrii. Chemické zbraně mají i teroristé, kteří ale patří k chráněncům USA, a tak je nikdo k odpovědnosti nepožene, stejně jako masakry křesťanů a dalších náboženských menšin fanatickými islamisty nejspíše zůstanou nepotrestány.

Kdo bude po Sýrii další na řadě není těžké odhadnout. USA se tím ani příliš netají, že další intervence pod opětlivými záminkami budou i v budoucnu pokračovat. V České republice máme to štěstí, že nejsme zemí bohatou na suroviny a ležíme uprostřed Evropy. Jiné země takové štěstí nemají, neměli bychom být k jejich osudu lhostejní. Arogantní moc a válečné zločiny nelze přejít mlčením. To totiž znamená jen tichý souhlas.

Bc. Miroslav Pořízek

Krátke správy zo sveta

Sýrsku opozíciu ovládajú islamskí radikáli

Na svetlo sveta sa dostali úryvky zo správy britského ministerstva obrany, z ktorej vyplýva, že väčšina povstalcov v Sýrii sú stúpenkami radikálneho islamu. V správe sa uvádza, že povstalci majú približne 100 000 bojovníkov, ktorí sú rozdelení v tisíce povstaleckých skupinách. V skupinách, ktoré sú priamo napojené na al-Káidu bojuje zhruba 10 až 15-tisíc bojovníkov. Približne 40 tisíc bojovníkov sa hlási k radikálnemu islamu, no ich boj je spätý výlučne so Sýriou, z ktorej chcú spraviť islamský štát a globálny islamský boj ich veľmi nezaujíma. Týmto sa líšia od bojovníkov napojených na al-Káidu, pre ktorých je Sýria ďalším bojiskom Džihádu, v ktorom si musia splniť svoju "svätú povinnosť" a získať tak ďalšiu krajinu do spoločného globálneho islamského celku. Z toho vyplýva, že hlavnú rolu medzi povstaleckými silami zohrávajú radikálni islamisti a sekulárna opozícia ťahá za kratší koniec.

Vláda v Grécku prepustí tento a budúci rok spolu 40-tisíc zamestnancov verejného sektora

V Grécku je opäť horúco. Do ulíc vyšli stredoškolskí, vysokoškolskí učitelia a učitelia zo základných škôl, ktorí vyhlásili 5-dňový štrajk. Reagujú tak na ďalšie opatrenia vlády, ktorá sa chystá vo veľkom prepúšťať práve v tomto rezorte. K učiteľom sa pridali aj školskí ochrankári, proti ktorým zasiahla polícia, po tom, čo sa niektorým z nich podarilo preniknúť na dvor ministerstva pre reformy. Ochrankári žiadali stretnutie s ministrom Kostasom Misotakisom, no dočkali sa len slzotvorného plynu a zásahu polície. Dvaja ľudia museli byť hospitalizovaní. Ich hnev vyvolalo rozhodnutie vlády, ktorá nariadila prepustenie všetkých školských ochrankárov na školách a ich následné nahradenie pracovníkmi súkromných bezpečnostných služieb a opatrenia vlády, ktoré budú znamenať prepustenie až 25-tisíc zamestnancov verejného sektora v tomto roku a v budúcom roku k nim majú pribudnúť ďalších 15-tisíc. V Grécku je bez práce už 28% ľudí.

Brazílska prezidentka na čele odporu proti špehovaniu zo strany USA

Brazílska prezidentka Dilma Rousseffová chce presadiť zákon, ktorý by prikazoval spoločnostiam ako Google či Facebook uskladiť údaje, ktoré získavajú v Brazílii, práve v tejto krajine. Má to byť protiopatrenie k zisteným skutočnostiam, že americká Národná bezpečnostná agentúra (NSA) sleduje Brazilčanov a aj ju samotnú. Po schválení zákona by spoločnosti museli dátové centrá prevádzkovať v Brazílii a spadali by tak pod zákon o ochrane súkromia. Prezidentka chce takto chrániť Brazilčanov pred ďalším špehovaním zo strany USA a chystá sa osloviť aj ďalšie krajiny, aby pristúpili k týmto krokom. Je to zatiaľ najvýraznejší odpor, ktorý prišiel po odhalení, že NSA monitoruje zahraničnú internetovú a telefonickú komunikáciu. Tieto odhalenia učinil bývalý pracovník tajných služieb USA Edward Snowden, ktorý kvôli svojmu bezpečiu utiekol do Ruska, ktoré mu udelilo politický azyl.

Každý rok vo svete umrie 6,6 milióna detí do 5 rokov

Na svete zomrie každý deň až 18-tisíc detí do piatich rokov. Vyplýva to zo správy Detského fondu OSN (UNICEF), Svetovej zdravotníckej organizácii (WHO), Skupiny Svetovej banky (WBG) a Odboru ekonomických a sociálnych vecí sekretariátu OSN (UN DESA). Celkovo to je 6,6 milióna mŕtvych detí do 5-

tich rokov za rok. Najčastejšie umierajú na zápal pľúc, priduse, hnačkové ochorenia, maláriu, či pri predčasnom pôrode. Až 45% úmrtí má pôvod v podvýžive. Najviac detí umiera v Číne, Indii, Konžskej demokratickej republike, Nigérii, či Pakistane. Najhoršia situácia však zostáva v subsaharskej Afrike, kde na tisíc pôrodov pripadá 98 úmrtí.

Džihádisti zo skupiny Džabhat an-Nusra povraždili vyše 30 alavitov

Jedna zo sýrskych džihádistických povstaleckých skupín Džabhat an-Nusra sa prihlásila k zabitiu vyše tridsiatich príslušníkov alavitskej menšiny. Táto skupina je napojená na teroristickú sieť al-Káida. Obete pochádzali z troch alavitských dedín v provincii Homs, na ktoré džihádisti zaútočili. V dedinách okrem zabíjania jej obyvateľov povstalci rabovali a odcudzili veľké množstvo áut a ďalšieho vybavenia.

Grécki neonacisti zo Zlatého úsvitu zavraždili antifašistického umelca

Pavlos Fyssas, 34-ročný antifašista a hip-hopový umelec (Killah P) bol zavraždený neonacistami zo Zlatého Úsvitu v Keratsini, robotníckej štvrti v Piraeu.

Podľa očitého svedka: „Okolo polnoci sa na ulici P. Tsaldariho rozmiestnila skupina 15-20 fašistov v čiernych tričkách a vojenských nohaviciach a topánkach. V tom čase bol Fyssas na prechádzke so svojou priateľkou a ešte jednou dvojicou, keď na neho fašisti začali pokrikovať: »Čo tu hľadáš? Nemáš tu čo robiť!« Fašisti začali dve dvojice naháňať po Tsaldariho ulici až k ulici Lamprakiho, kde sa k nim z inej ulice pridalo ďalších 10 fašistov a spolu prenasledovaných obkľúčili. Hneď na to sa proti smeru v jednosmernej ulici prihnalo auto, vodič z neho vystúpil a bodol Fyssasa do srdca a do brucha (pobodanie na bruchu malo tvar písmena L).

Celý incident sa odohral v prítomnosti motorizovaných policajných jednotiek DIAS, ktoré zatkli vraha až potom, čo sa väčšina fašistov už rozprchla. Sanitke trvalo 35 minút, kým sa dostavila na miesto činu. V Nikajskej všeobecnej nemocnici bol Fyssas prehlásený za mŕtveho. Ako odpoveď na tento zločin boli po celej krajine zvolané protestné zhromaždenia. Podľa niektorých svedectiev pobodaný a šokovaný Fyssas ukazoval na vraha prstom, a tak ho polícia i zatkla – 55-ročného s nožom v ruke, podľa svedkov známeho člena Zlatého Úsvitu.

Správa prevzatá z indymedia, krátená

Brazília: Masová vzbura mládeže, krach triednej spolupráce a útoky extrémnej pravice 2/2

Neustála vládna propaganda vykresľujúca Brazíliu ako dominantného svetového hráča, jednu z najväčších ekonomík planéty, „rozvinutú“ krajinu atď., je v priamom protiklade so skutočnými životnými podmienkami väčšiny obyvateľov a tento nepomer medzi diskurzom a skutočnosťou je jeden z hlavných dôvodov výbušnej povahy protestov počas posledných pár týždňov.

Na druhej strane, mladá generácia, teda tí, ktorí majú teraz okolo 20, nikdy nepoznala žiadnu inú vládu okrem práve vlády PT, zatiaľ čo dejinné pohyby, ktoré ju vytvorili v búrlivom, revolučnom období boja proti diktatúre, sú pre ňu dálnou históriou.

Navyše, veľký počet mestských starostov zodpovedných za zavádzanie zvyšovania cestovného, ktoré bolo bezprostrednou príčinou protestov, patrí práve do strany PT, dokonca sám starosta Sao Paula Haddad. Vôbec ich tiež nemožno odlíšiť od politikov hlavnej opozičnej, pravicovej strany PSDB ako je napríklad guvernér oblasti Sao Paulo Alckmin. V skutočnosti, keď sa protesty na začiatku júna začali, boli obaja v Paríži a pokúšali sa zabezpečiť Svetovú výstavu naplánovanú na rok 2020 pre Sao Paulo.

Sú to politici z PT ako aj politici z PSDB, kto je zodpovedný za surový zásah Vojenskej polície, proti pokojným demonštrantom. Ich počiatočná odpoveď bol odpoveďou zákona a poriadku. Všetko bolo plne podporované ministrom spravodlivosti, tiež členom PT, Cardosom, ktorý ochotne navrhol, aby sa represie zúčastnila i Federálna polícia.

Nenávisť k politickým elitám

Sotva prekvapuje, že medzi mnohými demonštrantami existuje naladenie proti politickým stranám vo všeobecnosti i konkrétne proti PT. Tento jav sa podobá rozšírenej diskreditácii politických strán a profesionálnych politikov v iných krajinách a zahŕňa pozitívny element, ktorým je odmietnutie politických reprezentantov, ktorí sa snažia vyhovieť len bohatým a mocným, zatiaľ čo zavádzajú škrtu voči pracujúcim a osobne profitujú zo svojho politického úradu. Toto odmietnutie politiky je do značnej miery i odmietnutím buržoáznej politiky a inštitúcií.

Avšak v Brazílii sa týchto nálad šikovne ujali pravicové médiá a pravicové strany v snahe odkloniť hnutie smerom k pravicovej nacionalistickej agende. Od 18. júna začali tie isté médiá, ktoré označovali demonštrantov za vandalov a delikventov a podporovali políciu v jej

útokoch, chváliť hnutie v snahe sformovať si ho pre vlastné potreby. Od ľudí sa žiadalo, aby niesli brazílsku národnú vlajku, spievali národnú hymnu, obliekli sa do bielej a zamerali protest na „boj proti korupcii“ (to znamená proti vládnucej PT). Budova mocného spolku zamestnávateľov v Sao Paule FIESP (Federação das Indústrias do Estado de São Paulo – Spolok priemyslu mesta Sao Paulo) na ulici Paulista vztýčila veľkú brazílsku vlajku. Konkrétne na demonštrácii 20. júna sa stal rastúci vplyv pravicových médií na protestujúcich viditeľnejším. Spolu s pôvodnými požiadavkami proti zvyšovaniu cestovného a aby sa peniaze utrácané na Svetový pohár použili na financovanie zdravotníctva a školstva, sa objavili transparenty proti právu na potraty, korupcii v PT, dokonca vyzývajúce na vojenský prevrat!

Útoky krajnej pravice

V takejto situácii organizovaná provokácia, zahŕňajúca skupiny extrémne pravicových bitkárov hovoriacich si „nacionalisti“, niektorých ozbrojených nožmi, iných baseballovými pákami, obkľúčila skupiny ľavicových strán a odborových organizácií na demonštráciách 20. júna, doteraz najväčších. Pokriky ako „žiadne strany“ boli sprevádzané pokrikmi ako „preč s červenými“, „vráťte sa na Kubu“ atď.

Po ustavičných a silnejúcich násilných útokoch boli nakoniec ľavičiari a odborárski bojovníci prinútení zvinúť svoje zástavy a opustiť protest, niektorí zranení. To sa týka ozbrojencov PT ako aj tých z ľavicových strán (PSOL, PSTU, PCdoB, UJS atď.) a masových organizácií vrátane mládežníckeho združenia UNE a hlavného odborového zväzu CUT (ktorým v Riu niekoľko zástav dokonca spálili).

Dokonca i pôvodní organizátori protestov proti zvyšovaniu cestovného, Hnutie za pasy zadarmo (MPL), boli nútení stiahnuť sa z demonštrácie v Sao Paule a vydali stanovisko odsudzujúce útoky na ľavicové organizácie, upozorňujúce pritom,

že zatiaľ čo ich hnutie je nestranné, nie sú proti politickým stranám a že sú súčasťou širšieho boja utláčaných proti tým, čo sú na vrchole. V skutočnosti je smutnou iróniou, že mnoho ľavicových strán, ktoré boli počas demonštrácií 20. júna napadnuté, najmä v Sao Paule, podporovali hnutie od samého začiatku, keď bolo ešte veľmi slabé a podliehalo brutálnym represáliám.

Hnutie v slepej uličke

Bolo by chybou vyvodzovať záver, že stovky tisícov ľudí, ktorí sa zúčastnili demonštrácií v Brazílii 20. júna, sú zúriví antikomunisti a oddaní stúpenci pravicovej agendy. To je ďaleko od pravdy. V skutočnosti, keď MPL a ostatní prestali zvolávať demonštrácie a tie sa stali vecou pravice, počet účastníkov rapidne poklesol, ako napríklad v Sao Paule. V iných prípadoch došlo k otvorenej roztržke v hnutí, čo sa prejavilo v tom, že ľavicové a pravicové demonštrácie sa organizovali oddelene. V iných obciach a mestách, kde je hnutie stále vecou opozície voči zvyšovaniu cestovného, sú protestujúci stále zjednotení ľavicovými ideami a organizáciami. To je napríklad prípad v Belo Horizonte (MG), kde 22. júna pochodovalo 200 000 ľudí so sériou jasných požiadaviek tak ako aj s tými, ktoré sa týkajú cestovných poplatkov v dobre zorganizovanej demonštrácii, ktorá vyvrcholila v masovom ľudovom zhromaždení, ktoré rozhodovalo o ďalšom postupe hnutia.

Je potrebné dodať, že hlavné odborové organizácie a samotné združenie CUT na toto hnutie reagovali veľmi pomaly. Ak by sa so svojou silou postavili za hnutie od samého začiatku, dali mu organizovanejšiu podobu a spojili by ho s požiadavkami organizovaných robotníkov, bolo by pre pravicu oveľa ťažšie pokúšať sa prevziať protesty pod svoje vedenie.

Samotné MPL je čiastočne zodpovedné za to, čo sa stalo, keďže nástojilo na tom, že hnutie by malo byť „horizontálne“ a oponovalo volaniam po organizovanejšej štruktúre. Niektorí dokonca odmietli spojznené zvukové zariadenia, ktoré by zabezpečili, aby mohli byť prejavy prednášané a vypočuté všetkými prítomnými a aby rozhodnutia mohli byť robené kolektívne. Mikrofóny a zvukové systémy boli zjavne „autoritárske“.

Odmietavé hlasy sa ozvali aj proti myšlienke, aby sa smerovanie hnutia určovalo hlasovaním, obhajujúc pritom vynášanie rozhodnutí na základe „konsenzu“, čo je najúčinnejším návodom

ako paralyzovať hnutie a dať menšine právo veta (pravý opak demokracie). Od začiatku hnutia revolucionári z Esquerda Marxista a Juventude Marxista (Marxistickej mládeže), ktorí sa aktívne podieľali na protestoch, tvrdili, že hnutie by malo mať demokratickú štruktúru a že masová organizácia robotníkov a mládeže by mala urobiť krok vpred a taktiež sa stať súčasťou hnutia.

Namiesto toho tu bola iba malá skupina pár tuctov ľudí v Sao Paule, ktorá sa stretávala po každej veľkej demonštrácii, aby určila dátum demonštrácie nasledujúcej. To je sotva demokratický postup v situácii, keď protesty zahŕňajú už desiatky až stovky tisícov demonštrantov. Vo výsledku tento nedostatok organizovanej štruktúry a formálneho demokratického postupu pri vynášaní rozhodnutí umožnil pravicovým médiám s mocnými zdrojmi po ruke hrať dominantnú úlohu v určovaní ďalších úloh. Poloanarchistické nápady, ktoré už zohrali negatívnu rolu v hnutí Occupy v USA a iných hnutiach, sa v Brazílii ukázali ako hotová pohroma.

Naliehavou úlohou je v Brazílii zorganizovať obranu práv ľavice

a odborov na slobodu prejavu a na demonštráciu, ktoré si vydobyli v boji proti vojenskej diktatúre. Revolucionári z Esquerda Marxista prevzali iniciatívu pri zvolávaní zjednotených čelných schôdzí v Sao Paule, Joinville a iných miestach.

Takýto postup by mal ísť ruka v ruke s mobilizáciou mocnej sily brazílskej pracujúcej triedy, aby sa zaistilo, že bude vyhovieť najnaliehavším požiadavkám pracujúcich a mládeže, týkajúcich sa zdravotnej starostlivosti, vzdelania, práv zamestnancov, verejnej dopravy a ďalším.

Krach sociálneho zmieru

Brazílsky odpor ukázal krach politiky triednej spolupráce za vedenia strany PT, ktorý ju odcudzil novej generácii mladých vstupujúcich do boja a uvrhol jej vlastných stúpcov do stavu chaosu. Dokonca aj teraz, keď súčasná prezidentka Dilma Rousseffová predstiera, že načúva hlasu ulíc, je pevne rozhodnutá rešpektovať hranice kapitalistického systému. Prvá z „piatich dohôd“, ku ktorým sa zaviazala, je „dohoda o fiškálnej zodpovednosti“,

ktorá znamená škrt v rozpočte za účelom garancie financovania obrovského štátneho dlhu bankám a špekulantom. Cieľom stanovenia tejto dohody na prvé miesto spomedzi svojich návrhov je vyslať jasnú správu o „zodpovednosti“ voči „trhom“ (kapitalistom a nadnárodným monopolom): „Budem pokračovať v uplatňovaní politiky vo váš prospech.“ Dokonca ani jej návrh venovať 100% zmluvných poplatkov za ropu do rozpočtu školstva nepoukazuje na rozhodujúci bod, a síce za akých podmienok budú kontrakty na ropu poskytnuté nadnárodným spoločnostiam. Práve teraz sú zmluvy týkajúce sa ropy mimoriadne výhodné pre súkromné spoločnosti, ktoré dostanú 82% ziskov, zatiaľ čo na zmluvných poplatkoch zaplatia len 8%.

Inšpiratívne hnutie brazílskej mládeže dokázalo jednu vec: bojovať sa vypláca a to, čo sa len pred desiatimi dňami zdalo nemožné, sa stalo skutočnosťou. Ak sa k mládeži pripojí organizované odborové hnutie, nič ich nezastaví.

Preložil Michal Imrich

Štrajk amerických fastfoodových pracovníkov: Boj za vyššie platy

Pracovníci fastfoodov vo viac ako šesťdesiatich mestách v USA vstúpili do štrajku, ktorý sa zdá byť zatiaľ tým najväčším protestným vystúpením producentov potravín. Pracovníci žiadajú zvýšenie platu na 15 dolárov za hodinu, čo je dvojnásobok mzdy väčšiny zamestnancov v potravinových sieťach. Na tomto mieste publikujeme leták spísaný Medzinárodnou robotníckou ligou (Workers International League), ktorý je šírený po celom území Spojených štátov.

Zamestnanci fastfoodov, služieb a maloobchodu vedľa z prvej ruky, aké otravné podmienky a platy sú charakteristické pre toto odvetvie. Produkuje miliónové zisky pre akcionárov a špekulantov na Wall Street a napriek tomu mnohokrát nemáme ani na nájomné, hoci pracujeme bez prestávky. Výkonní riaditelia našich spoločností dostávajú tučné šeky a prémie, zatiaľ čo my sme nútení vyberať si medzi jedlom a zdravotnou starostlivosťou pre naše vlastné deti a často potrebujeme druhé alebo dokonca tretie zamestnanie.

Zamestnanci fastfoodov a služieb naprieč celou krajinou sa teda rozhodli povedať „čo je veľa, to je veľa!“ a postaviť sa proti nízkym mzdám a za práva na združovanie. Toto podnetné hnutie sa iba začalo a už poukázalo na to, že

vedúci nie sú všemocní a že môžu byť taktiež vyzvaní na súboj, pokiaľ len bojujeme spoločne. Avšak, **mocné záujmy, proti ktorým bojujeme nemôže poraziť príležitostná hrdinka pracujúcich, hoci hrdinských a obetavých.**

V každom prípade musíme zmobilizovať moc celej pracujúcej triedy do boja za zvýšenie miezd a životnej úrovne pracujúcich *všetkých* odvetví. Predstavte si, že namiesto iba niekoľkých stoviek zamestnancov z iba niekoľkých reštaurácií rýchleho občerstvenia, by každý jeden organizovaný zamestnanec v každom meste vystúpil v prejave solidarity. Takýto druh solidarity v rámci pracujúcej triedy by znamenal odpor voči zákonom proti práci ako napríklad Taftov-Hertleyho zákon (zákon, ktorý bol v roku 1947 prijatý a potom niekoľkokrát použitý prezidentom Trumanom a ktorý zakazuje viacero druhov štrajkov a bojkotov či už medzi robotníkmi, alebo obchodníkmi; odborovými predákmi bol nazvaný „zákonom otrockej roboty“ a jeho prijatie uľahčila antikomunistická atmosféra v USA, pozn. prekl.), no je tiež jedinou spôsobom ako zaručiť celkové víťazstvo. A to je práve to, v mene čoho by mali vodcovia pracujúcich nás organizovať a bojovať!

No aj keď dosiahneme úspechy v súvislosti so zvýšením platov a uznaním nášho práva združovať sa, budú tieto naše

výdobytky v neustálom nebezpečenstve, pokiaľ prestaneme byť ostrážitými. Celý kapitalistický systém – vrátane jeho zákonov, politikov, vlád a médií – je určený na vykorisťovanie práce a maximalizáciu ziskov.

Preto Medzinárodná robotnícka liga verí, že potrebujeme masovú stranu práce, založenú na sile a zdrojoch združení, ktorá bude bojovať za naše práva aj na politickom fronte. Napokon, keďže kapitalizmus je zdrojom majetkovej nerovnosti, diskriminácie, nepokoja a tlaku, ktorým všetci čelíme, musíme bojovať za socializmus. Len ak budú vládnuť kľúčové ekonomické pozície pod demokratickou kontrolou pracujúcich, budeme môcť žiť v spoločnosti založenej na dostatku všetkého pre všetkých. Pripojte sa k nám v boji za lepší svet!

Napísala **Medzinárodná robotnícka liga** (Workers International League)

Preložil a doplnil **Tom Riddle**

Náš pohled na jednotlivce a „šedou masu“

1. Úvod

Problematika jednotlivce a jeho role v hnutí, společnosti a dějinách, stejně jako problematika role lidových mas ve společenském pohybu, je otázkou, která je často nejen dnes pokrokovému a antikapitalistickému hnutí předhazována, a náš pohled (pohled komunistů) na ni je vulgarizován a komolen. Asi nejčastějším obviněním, které je vůči nám vznášeno, je, že se snažíme zničit a ignorovat jakoukoliv jedinečnost, odlišnost, že se ji snažíme utopit v „šedé a zfanatizované masě“ („jako fašisté“, jak se zde často dodává), že údajně nevidíme přirozené rozdíly mezi lidmi a snažíme se o utopii „absolutní rovnosti“. Proti komunistům falešně přisuzované myšlenky „násilného a přirozenosti neodpovídajícího zrovnoprávnění“ staví naši kritici jejich slovy „zdravého, nezávislého a zodpovědného jedince“. Nuže, tvrdit, že komunisté snad vyžadují, nebo za ideál považují stejnoroďou, ukázněnou a poslušnou masu, kde neexistuje jedinečnost ani iniciativa, a naopak cení se průměrnosti, to je hrubá vulgarizace nejen marxismu, ale i pokrokového, tedy skutečného kolektivismu a jeho pojetí vůbec. A tvrdit, že si komunisté nejsou vědomi určitých objektivních rozdílů mezi lidmi, je přinejlepším absolutním nepochopením a neznalostí komunistických myšlenek, spíše však jejich vědomou falzifikací. Takové zkreslování předmětné otázky má usnadnit propagátorům měšťáckého vědomí jejich hledání vysvětlení pro sobě vlastní chamtivost, aroganci, nedostatek solidarity, empatie a chladný kalkul individualismu, tedy pro jejich vlastní zájmy. Než se pustíme do vysvětlování našeho aktuálního pohledu na konkrétní projevy zmíněného klamání současnými ideovými vládci, než se pokusíme svléknout dogma „přirozeného“ individualismu do naha, než přistoupíme k vyvracení lživého ztotožňování komunismu s fašismem (a jeho vyhrcočenou formou nacismem) v teoretickém i v do praxe uváděném obsahu slova kolektivismu, dovolte nám krátký teoretický úvod.

2. Naše teoretická východiska

Vycházíme z marxistickoleninského učení o společnosti, jejím vývoji a jejích zákonitostech. Tato teorie rozbořem, pochopením a vyložem dějinného pohybu dokazuje, že na počátku lidských dějin, aby člověk přežil, obstaral si potravu, oděv, bezpečí a aby mohl mít děti, musel žít ve společenství. Kdyby tomu tak nebylo, nemohl by se vývojově

posunout dál a pravděpodobně by zahynul. Zde nalézáme objektivní základy kolektivismu, který stál u kolébky přetvoření našich druhových předchůdců v člověka, jejich přežití vůbec a u následného pokroku. Tento kolektiv se začal rozpadat do velkých částí poté, co se člověk naučil vyrobit nadprodukt a určitá část společnosti si ho proti její většině začala přivlastňovat. Tím vzniklo soukromé vlastnictví výrobních prostředků a postupně i stát. Úroveň výroby a dělby práce v té době nebyly takové, aby dokázaly zajistit všem členům společnosti takové životní standardy, jakých požívala vládnoucí třída. Určité přirozené rozdíly mezi lidmi (zejména fyzické a částečně i psychické) se tímto rozdělením (na skupiny vládnoucí a ovládané) a jeho následky začaly prudce zvětšovat, daleko rychleji však rostly rozdíly sociální. Vládnoucí třída začala objektivně prostřednictvím ekonomického a sociálního (včetně vzniku monogamní rodiny) uspořádání, ruku v ruce však i s vládnoucí ideologií (zpočátku zejména náboženstvím), individualizovat většinu společnosti tak, aby nemohla jednotně vystoupit proti její nadvládě. Do velké míry se jí to dařilo, přesto však nemohla zcela vyvrátit běh objektivních vývojových zákonitostí dějin, které jsou postaveny na materiálním životě velkých mas lidí, kolektivů, jejich vůli a jednání. A tak jestliže vládnoucí třída (ať otrokáři, feudálové nebo buržoazie, každý trochu jinak, ale v některých základech velmi podobně) zemí a bloků jednotlivých částí světa vnášela mocenskou konkurenci na bedrech zotročené většiny společnosti proti vládnoucí třídě v jiné části světa, což v epoše imperialismu přerostlo až ve dvě krvavé světové války, v jednom byla vždy kolektivní, jednotná a svorná: v ochraně svých vlastnických a mocenských zájmů proti většině společnosti, ale v poslední době i proti dílčí změně. Stejně tak vědomí příslušníků této třídy, individualizované dle vlastní doktríny, s rysy sobectví a egoismu, přeci jenom nese jasné prvky kolektivního vědomí a jednání vládnoucí třídy.

Složitější to bylo, je a ještě nějakou dobu bude s vědomím a jednáním většiny společnosti, v současnosti nazývané proletariátem. Zjednodušeně se dá říci, že jakkoliv může být demoralizován, znechucen, nevědom si svého postavení, materiálně i ideologicky roztržten a postaven proti sobě, získal jeho příslušníci mnoho-generačním vývojem společné nebo podobné charakteristické rysy (např. obecně silnější sociální citění, touhu vyrovnat se vládnoucí třídě cestou vzdělávání, sklon k jednoduchým řešením, hlubší solidarita

s utlačovanými), které vládnoucí třída nemá. Obě velké skupiny lidí samozřejmě nejsou od sebe odděleny čínskou zdí a ovlivňují se také navzájem. Dominanci a prim v tomto procesu hraje především a logicky třída vládnoucí. Ať to bylo dříve, dnes, později, je nutné dospět k závěru, že individuum se vyvíjí s kolektivem a v kolektivu, ovlivňuje kolektiv a naopak, přičemž dominantní roli hrají sociálně-ekonomické vztahy, zejména vlastnictví a dělba práce. Člověk tedy má charakter kolektivní, stejně jako dějiny. Existenci a přínos velikanů minulosti nezpochybňujeme, pouze tvrdíme, že byli produktem podmínek určité doby a bez těchto podmínek by se objevit nemohli.

V minulosti však, až na výjimky ve 20. století, nedošlo k otevření možností mnohostranného vývoje a rozvoje pro většinu společnosti. V cestě stála a stojí vládnoucí menšina a její bohatí spojenci. **My však tvrdíme, že objektivně nejlepšími podmínkami pro rozvoj jedince je pokrok kolektivu, do kterého patří. Tento rozvoj jedince povede i k rozvoji kolektivu a naopak.** Jedinec sám v dějinách téměř nic zásadního nedokázal a dokázat nemohl. Individualistický jedinec byl také součástí kolektivu, kolektivu, který rozbíjel většinu společnosti, bojoval i se svým mocenským konkurentem. Takový člověk byl však rovněž produktem kolektivním a byl-li v některých aspektech individuálně mocnější a vyhraněnější vůči ostatním, pak ve své nadvládě, neustálém boji a konkurenci.

Komunisté nikdy netvrdili a netvrdí, že jsou lidé fyzicky a psychicky stejní. Tvrdíme pouze, že následkem tisíciletého sociálně nerovného vývoje se propastně prohloubily a rozšířily fyzické a psychické rozdíly mezi námi. Proto nejde v tomto případě jenom o přirozené rozdíly, ale o rozdíly vývojově získané a v dlouholetém vývoji překonatelné. Určité fyzické a psychické difference mezi lidmi však i poté zůstanou, budou však mnohem menší – k prospěchu tentokrát už celé společnosti.

Netvrdíme, že považujeme rovnoprávnost za ideální stav. Naopak, **rovné právo je stanovení rovných podmínek pro reálně nerovné lidi, je tedy ve svém důsledku nespravedlivé.** Toto právo je buržoazním vynálezem a ve své době sehrálo revoluční úlohu proti feudálnímu pojetí stavovského či absolutistického práva. Jelikož uznáváme objektivní rozdíly mezi lidmi, považujeme za ideální společenský stav nerovné právo – přináležející každému člověku podle jeho potřeb, nikoliv bohatství, zisku, postavení ve spo-

lečnosti apod. Konec konců buržoazní rovné právo je čistě formální, reálně nerovné, ale nerovné v neprospěch a proti potřebám a zájmům většinové společnosti.

3. Příčiny současného individualismu a vyzdvihování jedinečnosti

Je obrovským podvodem zaměňovat skutečný kolektivismus se stádovitostí, stejně jako je naprostý nesmysl plést si individualismus s jedinečností. Stádovitost předpokládá někoho, kdo stádo nakrmí, fyzicky či zdánlivě, hlídá ho, ovládá a vede, třeba i na porážku bez ohledu na vůli členů stáda, nebo na základě vůle falešné, postavené proti objektivním zájmům a potřebám stáda. Není lepší charakteristiky pro chování mnohých lidí v kapitalistickém systému, zejména v jeho fašistické podobě. Není lepšího prostředku, jak zastříti jedinečnost. Proč tedy současná vládnoucí moc neustále rozdmýchává kampaně proti jejich slovy neschopným, líným, nemakačenkům, aby na druhou stranu vyzdvihovala dle jejího pojetí schopné, úspěšné? Proč hovoří např. o takovém kosmetickém, nerevolučním opatření, jakým je progresivní zdanění, jako o dani za úspěch? Protože z ekonomického hlediska je to právě tato společenská třída a jí financované spojenecké vrstvy, které skutečné hodnoty vůbec nebo téměř vůbec nevytváří. Tvůrci hodnot jsou kvalifikovaní i nekvalifikovaní dělníci, technici, vědci, starají se o ně a zajišťují je i další skupiny zaměstnanců. To oni vytvářejí hodnoty, jejichž převážnou část si vládnoucí třída přivlastňuje, a právě z těchto prostředků si finančně pojišťuje své spojení. V dnešním zahánějícím stádiu kapitalismu došlo k takovému oddělení vlastnictví od tvorby hodnot, investic, rozvoje, že ani určitý technologicko-dynamizační rys systému, tolik v minulosti stavěný do popředí, dávno neplatí. I z toho důvodu můžeme říci, že jen ve výjimečných případech představitel kapitálu a jeho spojenců tvoří hodnoty, pracuje. On sám a jeho systém plodí další neduhy, kvůli nimž vznikají patologické problémy jako nezaměstnanost, drogová závislost, vysoká kriminalita. Přestože je jejich tvůrcem, snaží se lidem vnutit, že to jsou právě tyto, jak říká, „socky“, které ostatní společnosti utrhnou z koláče. Jak vyplývá z toho, co jsme psali, vládnoucí systém tak činí proto, aby odvrátil pozornost od vlastních činů, zločinů a podstaty. Že není lehké vytvořit podnik, získat kapitál a dále ho pak rozvíjet a zvětšovat, jak tvrdí současná propaganda? To komunisté nepopírají, ale stále tu zůstávají dva problémy, z nichž druhý, který jmenujeme, je daleko zásadnější. Prvním problémem je,

že „snaží-li“ se v zaměstnání jak proletář, tak kapitalista, a činnost obou je pro podnik významná, proč jsou tu tedy tak enormní rozdíly v odměňování? Ovšem mnohem důležitější je otázka druhá, v případě tohoto problému fundamentální, a to: **Proč vůbec společnost třídu kapitalistů potřebuje?** A co s onou „maličkostí“, že tato třída svoji existenci a „svůj úspěch“ podmiňuje prací jiných, kteří pro ni jako pro skupinu pracovat musí? Odpověď je nasnadě, enormní rozdíly v příjmech jsou dány vlastnickými vztahy a tvoří určitou hranici, červenou linii mezi vlastníky kapitálu, výrobních prostředků a jejich spojenci na jedné straně a proletariátem na straně druhé. Je možné říci, že ekonomická situace stále více nazrála a ještě více dozrává ke stavu, kdy není této parazitní třídy vykořisťovatelů potřeba. Dosud však chybí druhá důležitá podmínka k tomu, aby změna mohla proběhnout a většina společnosti o sobě mohla skutečně, nejen formálně, rozhodovat. Tou podmínkou je společenská potřeba. O její vyvolání se i touto formou snažíme.

Není tedy divu, že všemožní ochránci „snaživých elit, které těžce vydělaly své peníze a teď jim je chce někdo brát“ opovrhují jak kolektivismem, tak společností. Ve skutečnosti to jsou oni, kdo na společnosti parazitují, jsou to oni, kdo brání dalšímu rozvoji. Svoji zbytečnost a svůj obrovský „dluh“ společnosti, která svou pracovní sílu musí prodávat právě jim, skrývají za pokřiky jako „nějaký dělník, který ve škole nedával pozor, mi přeci v tom vašem socialismu nebude brát můj majetek.“

Ukázali jsme si, na čem je reálně postavena otázka rovnosti, jak ji pojímáme, čím je motivován individualismus, jaké je dějinné zakotvení kolektivismu. Pokusili jsme se nastínit, že nejúrodnější půdou pro rozvoj individuálních schopností a dovedností, pro jedinečnost, je vývoj v jednotné společnosti, bez vládnoucích tříd a skupin, v rámci interakce kolektiv-jedinec. Je dalším paradoxem současného systému, že plameně hovoří a propaguje individualismus a důraz na jedince, ale sám je největším a nejnemilosrdnějším ničitelem jakékoliv jedinečnosti, jakékoliv vlastní identity. **Celý svět totiž proměnil na jeden velký, globalizovaný trh. Nekonečné šedé masy se staly otroky zbožštěného a falešného pozlátka konzumu, komercializované, nejčastěji amerikanizované, pseudokulturní žumpy, buržoazního multikulturalismu upírajícího právo na identitu a charakter.** Zdegenerovaná a vykořeněná velká část mládeže bez hodnot a bez perspektivy, uvězněná v řetězech „populární“

kultury falešných a povrchních idolů, odávající se drogám, dekadenci a vytváření gangů, je výstavní odpovědí na dunící fráze o jedinečnosti a širokých možnostech. Kapitalismus znepřístupňující vzdělání na základě sociálního původu plodí jen zástupy „strojů-konzumentů“. To se mu hodí, taková stádovitá masa není vzpurná a přináší systému to hlavní, na čem stojí: nárůst zisků. Zkracuje se volný čas, reálně (nikoliv dle zákonů-formálně) se prodlužuje pracovní doba, aby všichni měli dost oněch hezkých blyštivých věcíček, bez kterých jsou buďto „nic“, nebo „socky“. Všichni musí žít onen „univerzální sen“, který jim předhazují a vnucují média. „Facebooková“ společnost pozérů a měšťáků, která svůj vlastní strach a prázdnotu vyplňuje banálními rozhovory a posmíváním se těm, kteří se snaží hlásit k hodnotám, idejím a názorům, kteří se do dnešního světa zisku a kapitálu, kde se lidé stávají jen čísly na účtu velkokapitalistů, nehodí, a byli tímto světem bez milosti převálcováni, je charakteristickým faktorem dnešní doby. Tak vypadá současná společnost, jejímž krédem je údajně, ve srovnání s reálným socialismem, podpora a rozvoj jedince a jedinečnosti. Zkrátka, udíť se k smrti, hlavně že „soused nemá víc a já nejsem socka“. Jinak už stačí poslouchat stejnou hudbu, obdivovat stejné „stars“, nosit stejné oblečení, pronášet tupé zprofanované fráze místo skutečných myšlenek, smát se těm, kdo opravdu chtějí tento svět měnit, psát „emocionálně vypjaté“ statusy na „face“ a skrývat své obavy a beznaděj za falešnými a už na první pohled až příliš křiklavě kousavými cynickými pózami. Rozdíl mezi upřímným, racionálním, ale především skutečným kolektivismem a vidinou „šedé masy“, je tedy jasný.

**Jaromír Jandák, Pavel Jankowský
Dokončení v dalším vydání Vzdoru**

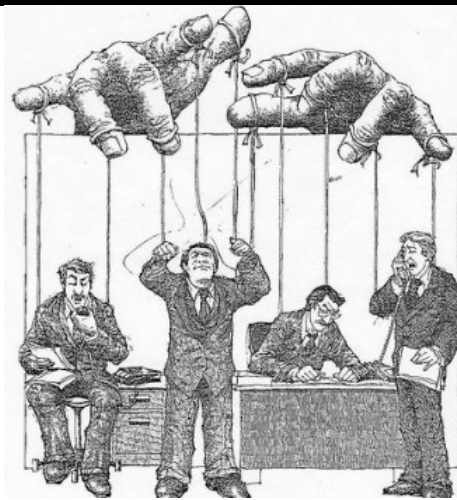
Kdo v politice zastupuje „veřejný“ zájem?

Politická realita v posledních bezmála čtyřicetiletých letech přináší drtivě většině lidí v naší zemi permanentní útrapy a zklamání. S tímto znechucením se občané vyrovnávají různě: od víry ve spásnosný účinek „svobodných“ voleb až po naprostý nezájem o veřejné dění. Tedy od víry v příchod „mesiáše“, který konečně nastolí „pořádek“ až po „házení“ politiků a politických stran do jednoho „pytle“. Od víry ve změnu k lepšímu po naprostý pesimismus. Jinými slovy od aktivního zájmu k tzv. „apolitičnosti“. Ať tak či onak, člověk politice neuteče. Apolitičnost je pouhou iluzí, že nezajímám-li se o společenské dění, netýká se mě. Je to nepochopení skutečnosti, dobrovolný přechod do pasivity, vzdání se možnosti aktivního podílení se na záležitostech, které se každého člověka bytostně dotýkají. Co je příčinou rozporu počátečních očekávání a následné trpké srážky s realitou? Proč jsou naděje lidí v politiku, politiky a politické strany nenaplněny? Proč si připadáme jako diváci, kteří si zakoupili lístek do divadla, avšak již po zahájení prvního dějství cítíme, že nabídka neodpovídá poptávce? Pro lepší orientaci v nastoleném problému nám pomůže, vysvětlíme-li si několik běžných nedorozumění plynoucích ze zmatečného pojmů.

Běžně přijímanou chimérou je představa o vrcholném politikovi jako zástupci „veřejného“ zájmu. Respektive takovou úlohu od politika veřejnost běžně očekává. Současný buržoazní režim tuto falešnou představu ve vědomí lidí systematicky udržuje a podporuje. Potřebuje vytvořit dojem politické nezávislosti jednotlivce nad determinanty, které skrytě určují jádro jeho profesní činnosti. Ve skutečnosti politik (pro lepší ilustraci nechť je slovo „politik“ volně zaměnitelné se slovem „poslanec“, neboť zde mluvíme o vrcholné politice, nikoliv o obecní úrovni) neslouží veřejnosti, nýbrž těm, kteří jej do politiky prosadili a také ho v ní udržují. Jeho hlavní náplní činnosti je vědomé prosazování a obhajování objektivních zájmů těch, kterým slouží, a následné ospravedlňování z nich plynoucích rozhodnutí před veřejností. Poněvadž se pohybuje v prostředí silného nátlaku a konkurence, je nucen působit v korupčním prostředí, kde „účel světi prostředky“, a tyto praktiky si osvojovat. Veřejná skandalizace těchto naprosto běžných a systémem podmíněných praktik je jedním z obvyklých nástrojů vzájemného boje mezi vzájemně si konkurujícími kapitalistickými strukturami v zemi. Ve spolupráci s režimními médii musí být vymyšlena taková verze příběhu, která by

s „vaničkou nevyhlila i dítě“, tedy aby nebyla ohrožena legitimita celého systému v očích veřejnosti, resp. aby korupční praktiky nebyly spojovány se samotným kapitalistickým systémem pupeční šňůrou. Jinými slovy: musí být zajištěné takové zprostředkování příběhu, které bude skandál interpretovat nejlépe jako prosté individuální morální selhání, jako výjimky, vybočení z „čistých“ pravidel hry.

Podobné iluze jsou spojovány s problematikou politických stran. Téměř každá politická strana v ČR se snaží prezentovat jako hájitelka zájmů „všeho lidu“. Jelikož strany ve volebním souboji usilují o přízeň celých mas lidí, nechtějí přiznat svou třídní podstatu. Jsou tedy nuceny ji skrývat a předstírat, že hájí zájmy právě těchto početných mas. Je to pouhá vábníčka, klamavá propagandistická proklamace, neboť z logiky věci žádná politická strana nemůže hájit zájmy všech, jestliže žádný „veřejný“ zájem v kapitalistické společnosti neexistuje. Jednou z výjimek je Strana soukromníků České republiky, která se na svém webu charakterizuje dokonce jako „stavovská strana“. Připomeňme též neobvykle upřímná slova buržoazního politika Miroslava Kalouska (dnes TOP 09), který svého času, ještě jako místopředseda KDU-ČSL v roce 2004, uvedl: „*Co jiného je politická strana než nástroj na uplatnění moci v zájmu nějaké skupiny voličů? Největší hřích politika je odříkat si tu moc. Je uplatnitelná zejména v personální oblasti. Politická strana není nic jiného než personální agentura. Uplatňovat vliv všude tam, kde je to možné, je naší povinností.*“ Ano, politická strana není nic jiného než nástroj pro uplatnění moci. Nebyla tu vždy a nebude tu věčně. Je to historicky se vyvinuvší organizace, která v současném buržoazně-demokratickém systému hraje úlohu formální nositelky legitimacy moci. Kapitalistický systém si vytváří pluralitu stranic, ačkoliv by mu ve skutečnosti stačila strana jedna. Proč tomu tak je? Protože režim potřebuje vyvolat zdání skutečné politické soutěže. Podmiňuje vytváření politických stran, na oko si hrající na souboj o podobu řízení státu, o hru na změnu. Tato kamufláž dosahuje svého vyvrcholení před volbami. Lidem je systémem nabízeno široké spektrum různých politických stran. To má ve voliči vzbudit představu reálného výběru, přičemž volba toho či onoho žádnou volbou není, neboť všechny systémové strany jsou vedeny stejnými třídními zájmy. Umožnit lidem volit pro jednu ze svých „značek“ je ovšem ta nejlepší cesta, aby se voliči cítili propojení se svým kandidátem a s pocitem

účasti na demokracii mu mohli bez obav svěřit důvěru. Buržoazní systém dokonce umožňuje do této politické arény vpustit i strany bojující proti stávajícímu režimu. Ale jen do té doby dokud takovou protisystémovou stranu mají pod kontrolou, resp. dokud strana nemá takovou sílu, aby se stala reálnou hrozbou celého systému. V momentě, kdy si systém vyhodnotí svého soupeře jako vážnou hrozbu svého existenčního postavení, likviduje ho. Pro čtenáře Vzduchu snad nemůže být zářnějšího příkladu než (ne)perzekuce komunistického hnutí v našich zemích. Z historie bývalého Československa je známo, že 9. října 1938 byla zastavena činnost KSČ na Slovensku, aby k témuž činu došlo 20. října 1938 v českých zemích a na Moravě a 24. října na tehdejšími území Podkarpatské Rusi. K rozpuštění KSČ v naší zemi došlo 27. prosince 1938 na základě vyhlášky Ministerstva vnitra. Na druhé straně zde dnes máme legálně působící KSČM. Proč? Protože pro buržoazní republiku nepředstavuje KSČM žádnou mocenskou hrozbu. Nikoliv proto, že by byl systém v současné době vůči své skutečné opozici ve své podstatě o parník liberálnější než tomu bylo ve třicátých letech minulého století. KSČM se stala stabilní součástí tohoto systému a ještě se tím chlubí. Dobrovolně se vzdala svého skutečného dějinného poslání a svou třídní podstatu odhodila ne pouze „na oko“, ale i skutečně. Pro buržoazní republiku není nic lepšího než mít z komunistické strany zkrocenou šelmu přivázanou k boudě. Sice občas z povinnosti zaštěká, ale nekouše a neutrhne se z řetězu.

Stejně jako politická strana je historicky podmíněnou skutečností i samotná politika. Existence politiky je vyvolána rozpory tříd. Tyto rozpory mají vždy primárně ekonomický obsah. Politika není správou státu, nýbrž bojem o vládu nad správou státu. Cílem politického boje mezi jednotlivými třídami je uchopit politikou moc a poté si zřídit takový statní aparát, který vítězné třídy zajistí nerušené

panství a jejíž třídní zájem povýší nad zákon. Aparát, který ji zajistí stabilitu státního zřízení v dobách personálních změn v politickém vedení tak, aby k žádným systémovým otřesům nedošlo. Drží-li panství třída vlastníků výrobních prostředků, tedy buržoazie, zřizuje takový státní aparát, který donutí utlačované třídy respektovat její soukromé vlastnictví, třídní nadvládu a který bude účinně odvracet ostré třídní konflikty. Teprve je-li to nezbytné, použije proti utlačované třídě otevřené násilí, aby jí zabránila v přestoupení rámce buržoazní zákonnosti a ohrožení buržoazní moci. K tomu má stát veřejnou i tajnou policii, soudní systém a armádu. A samozřejmě, jak již bylo zmíněno, i celý aparát vysokých státních funkcionářů, který zajišťuje stabilitu při personálních změnách v klíčových státních pozicích.

Politika je činností historicky vzniklou. Nebyla zde odedávna, objevila se až v době, kdy pro ni vznikly podmínky v podobě třídního rozdělení společnosti. Vznikla z potřeby třídy disponující výrobními prostředky trvale těžit ze svého ekonomického postavení. Konkrétní politika vždy někomu straní, v konečném důsledku

některé ze společenských tříd. Bez pochopení vztahu politiky k zájmům existujících tříd je politika iracionálním jevem. Politika v třídně rozdělené společnosti a veřejný zájem jsou dvě rovnoběžky – bez průsečíku. Hájit veřejný zájem bude možné teprve se zánikem třídní společnosti, kdy bude z politiky odstraněn starý obsah, tj. boj tříd o moc, a stane se společensky podněcovanou účastí na řízení společnosti. Úkolem politiky nebude boj, nýbrž cílevědomě a v co nejširším rozsahu organizovat všelidovou účast na správě věcí veřejných, vytvářet předpoklady k všestrannému využití schopností a iniciativy jednotlivců ve prospěch celé společnosti, uvádět dílčí zájmy do souladu se zájmy celospolečenskými. O takovou podobu řízení společnosti usilují komunisté. Nejprve je ale třeba vybudovat v zemi silné základy silnému komunistickému hnutí, které ve vhodný okamžik přeroste v politickou stranu. A to takovou, která od počátku bude principiálně hájit zájmy v tomto systému neprivilegovaných lidí, tedy těch, jimž je dnešním systémem vykořisťována jejich práce. Bude neúnavně poukazovat na zlořády buržoazního systé-

mu a jejich příčiny pojmenovávat pravými jmény, tedy demaskovat podstatu a praktiku celého buržoazní demokracie. Zkrátka usilovat o podporu většiny obyvatel v našich zemích, o ně se opřít a politiku v jejich zájmu dělat.

Uvědomuji si, že interpretování politiky jako pouhé bojiště o moc může v čtenáři vyvolat negativní reakce, zvláště pokud upíná naděje ke komunistickému hnutí z důvodu, že je s tímto hodnotovým materialismem v politice frustrován. Naším záměrem však není a nebude přikrášlovat skutečnost a hlásat prázdná hesla. Musíme odkrývat skutečnosti, které se odehrávají za „oponou“ tohoto režimního „divadla“. Otevřeně vyložit své názory, své cíle i své snahy a proti báchorce o demokracii tohoto systému říkat lidem pravdu. S nepochopením ze strany režimních komentátorů a tzv. „politologů“ zákonitě počítám, neb jejich úkolem je nastavovat lidem falešné zrcadlo skutečnosti tak, aby tato „demokracie“, která je živá, byla v onom zrcadle tou nejkrásnější dámkou.

Zdeněk VAHALA

Na konzumáciu drog dopláca celá spoločnosť

Nadrogovaný mladík na Slovensku pred pár rokmi dobodol muža, ktorý si vyberal peniaze z bankomatu. V Českej republike má teraz problémy jeden dôchodca, ktorý dohovára mladým vandalom, aby nerozkopávali koše. Tí ho surovo zbili. O pár dní nahnevaný dôchodca na jedného z nich vystrelil a teraz on sám musí chodiť po súdoch. O skúsenostiach však môžem hovoriť aj z vlastného života. Nadrogovaní mladíci rozkopávali zástavku ako nepričetní, pobili sa aj s dospelými chlapmi. Mladí ľudia, ktorí berú pervitín vytrhnú z rúk dôchodkyni tašku. Môžem hovoriť aj o nedávnej príhode, kedy dvaja asi dvadsaťroční mladíci pod vplyvom drog okrem hlučného správania sa v autobuse začali obťažovať dve dievčatá. Po tom, ako sme sa s kamarátmi do nich sloвне pustili, začal sa jeden z nich vyhrážať, že nás dobodá nožom. Do konfliktu s nami sa však napokon okrem siláckych rečí nepustili, no najhoršie na tom je, že títo ľudia sú naozaj schopní dobodáť človeka, ktorý im bráni v obťažovaní ostatných. Možno práve teraz tiež niekomu znepriemňujú život. Ich zmýšľanie je pomerne jednoduché – „cieľom života je moja zábava, kvôli ktorej som ochotný niekoho zbiť alebo okradnúť. Kto mi niečo povie, je môj nepriateľ, nezamýšľam sa nad tým, čo mi hovorí, ale ide o to, že si vôbec dovolil niečo povedať.“

Aj keď ťažké drogové roky po roz-

padnutí Československa sú preč, faktom je, že tvrdé drogy (najmä pervitín) sa stávajú čoraz viac samozrejmosťou. Čoraz viac mladých ľudí sa touto drogou baví a márne svoj život. Dozvedáte sa, že drogu ktosi vyrábal neďaleko od vášho bydliska... Je to demonštrácia úpadku kapitalistickej spoločnosti a jej antikultúry. Áno, ak sa približujeme Západu, tak práve v tejto oblasti. Drogy teda predstavujú nebezpečenstvo pre celú spoločnosť, nejde o nejakú "súkromnú záležitosť". Nikdy neviete, kedy sa k nim dostane i vaše dospievajúce dieťa. Prednedávnom som sa rozprával s jednou detskou zdravotnou sestrou. Opisovala mi, že sa k nim do nemocnice pomerne často dostanú deti pod vplyvom drog a rodičia sú naozaj prekvapení.

Rozhodne súhlasím s tým, aby sa za výrobu a distribúciu drog dávali tie najťažšie tresty. Veď sami vidíme, že kvôli jednému drogovému dilerovi môže prísť o život, alebo byť zranených a obťažovaných množstvo slušných ľudí. Tresty musia predovšetkým odradiť výrobcov a dilerov drog od ich činnosti. Pokiaľ ide o konzumentov drog, tým, ktorí nepáchajú násilnú kriminálnu činnosť treba jednoznačne pomôcť. Pomôcť ale iným spôsobom treba aj tým horším. Najhoršie sú organizované skupiny, ktoré začínajú pripomínať gangy v USA. Ak by bol zákon naozaj na strane ľudí a nehádzal by si sám polená pod nohy, mali by mať ľudia mož-

nosť také skupiny zo svojho okolia anonymne nahlásiť a bezpečnostné zložky by mali po overení informácií okamžite začať čistiť ulice od takýchto skupín. Oveľa prospešnejší by boli napríklad pri stavbe diaľnic a to so širokou lopatou v ruke.

To je však stále málo a odstraňovalo by to len dôsledky, aj keď rozhodne by to bolo prijateľnejšie ako súčasný stav. Ideálne by bolo dosiahnuť stav, v ktorom ľudia nesiahajú ani k výrobe a ani ku konzumácii drog. Tento stav už len podčiarkuje prehnitosť kapitalistického režimu, kde jediným cieľom je hrať, hrať a čo najjednoduchšie sa dostať k peniazom a majetkom a od toho sa odvíja aj uvažovanie spomenuté vyššie.

Žiaľ, v mnohých krajinách je distribúcia drog jediným prostriedkom, ako sa vyhnúť hladu a chudobe. Jedni teda vyrábajú drogy preto, aby sa čo najrýchlejšie dostali k peniazom, aby čo najľahšie dosiahli kult majetku a bohatstva, alebo aspoň dobrej životnej úrovne. Zarábajú na tých, ktorí sú absolútnym obrazom režimu. A tí zasa peniaze ukradnú – rodičom, dôchodkyni na ulici či v nejakom obchode.

Preto súčasne s represiami, ktoré chránia ľudí, je nutné odstraňovať aj príčiny. Odstrániť triednu spoločnosť, chudobu, priepastné sociálne rozdiely, kultúru smrti, ideológiu egocentrizmu a arogancie.

O. LIPTOVSKÝ

Jsem znechucen dnešní propagandou

Mám již dost drzých televizí, mozkově vymydlených, nemakajících parazitů, podplacených, prolhaných pseudohistoriků a populistických antikomunistů, z nichž většina si myslí, že se svými blogy a články zviditelní a ví, že za kydání vyhlášené špíny na komunisty jim nic nehrozí. Právě teď, v době před volbami, je čas se proti těmto výmyslům a lžím ohradit a postavit se proti nim čelem.

Komunistům je vytýkáno vlastně úplně všechno, od svržení kruté feudální carské vlády, po obranu své vlasti před invazí téměř celé Evropy do Ruska po roce 1917. Podle antikomunistů totiž lid ani neměl právo svrhnout vládu cara a vzít moc do vlastních rukou.

Komunistům je vytýkán hladomor na Ukrajině krátce po převzetí moci komunisty a ukončení války započaté výše jmenovanými kapitalistickými státy a vůbec se neříká, že by mohl být důsledkem právě této invaze, ani že na Ukrajině panoval hladomor za carského režimu cca každých 15 - 20 let, a ten za komunistů byl jediný a naprosto poslední a nikdy více se již neopakoval. Proč antikomunisté raději neupozorní na hladomory v Africe, v Alžíru, nebo Indii, tedy v zemích již po staletí ovládaných Angličany, Francouzi a dalšími koloniálními imperialistickými velmocemi, které se odehrávaly ve stejné době a ještě i mnoho let poté ...????!!! Antikomunisté raději zveličují údajné zločiny komunistů a ze všech odsouzených, včetně vrahů, zlodějů, násilníků a kolaborantů, odsouzených sovětským režimem, dělají nevinné oběti. Proč nikdo z nich nemluví o druhé straně mince, o tom, jak se před převzetím moci komunisty stílelo do demonstrujících dělníků a jak byli komunisté zavíráni, mučeni a popravováni za to, že hájili práva pracujících?

Proč žádný pseudohistorik, který lže na objednávku od tajných služeb a placený z peněz nadnárodních korporací nemluví o zavražděných komunistech v carském Rusku, nebo v Číně před 1. světovou válkou??? Proč nemluví o mrtvých ve Vietnamu, Koreji, nebo na Grenadě, povražděných vojáky USA ???? Proč nemluví o desítkách invazí USA a NATO do suverénních zemí ??? Stejně tak vstup vojsk Varšavské smlouvy do naší země,

kteří byl zaviněn odklonem od marxismu - leninismu a byl vlastně bojem mezi revizionisty a těmi, kteří pod rouškou tzv. socialismu s lidskou tváří chtěli obnovit v ČSSR kapitalismus, ale aspoň oddálil úplný pád socialismu. Proč nemluví o britských koncentračních táborech v Africe, o brutálním mučení Afričanů nadutými Angličany a Francouzi za to, že nechťeli vládu cizinců a chtěli si ve své vlastní zemi vládnout sami? Proč nemluví také o tom, že nebyť hrdinství Rudé armády, mnoho národů Evropy a celého světa by bylo zcela vyhubeno německými nacisty? Proč neřeknou, že to byla vina kapitalistických mocností, které nechali Německo zbrojit v rozporu se smlouvami, které byly uzavřeny po 1. světové válce a které klidně nechali Hitlera v Německu uchopit moc? Proč neřeknou, že úplně všichni vojáci a civilisté padlí ve 2. světové válce, jsou oběťmi neochoty kapitalistů bojovat od počátku s nacismem, když ještě bylo tak snadné ho porazit, jako sfouknout jednu osamělou svíčku... Někteří Češi nemohou promítnout Rusům výše jmenovaný rok 1968 a přitom vůbec neřeší, že nás Sověti osvobodili od nacistů a pak z této země stáhli veškerá vojska, a volbu co bude dál, nechali jen a jen na nás, přestože o pouhých dvacet let dříve naši legionáři zabíjeli jejich vojáky v jejich vlastní zemi, okupovali obrovský kus jejich země a ukradli jim část jejich státního zlatého pokladu? Antikomunisté vlastně bez ostychu říkají, že vše zlé provedené na komunistech byla správná věc, ale když se komunisté třeba jen bránili, spáchali tím ohavný zločin ... Proto říkám, běžte se vycpat, kašlu na VÁS, nestojíte za nic, když haníte ty, kteří bojují za slušnou pracující většinu a hájíte systém, ve kterém hrstka majetných zločinců bez skrupulí parazituje na práci poctivých lidí.

Náš čas přijde, znovu budou vládnout pracující. A všichni, kdo se provinili na slušných lidech, budou za prokázané zločiny po právu odsouzeni...

Ladislav KAŠUKA

Keď nocou znejú vojnové tamtamy

Keď som bol malý a rozprával som sa so staršími ľuďmi o svojich problémoch, tak väčšinou iba kývli rukou a povedali: „To sa vyrieši, len aby vojna nebola“. Vtedy som nechápal. Prečo by 35-40 rokov od skončenia 2. svetovej mala byť nejaká vojna. V čase podstatne mierového sveta (okrem výnimiek v iných častiach zemegule, ktoré som vtedy nejakým nevnímam). Prečo v takom období a v takej kľudnej klíme mal niekto strach z vojny?

Dnes to už viem. Vraveli to preto, lebo vojnu sami zažili. Poznali jej hrôzy—strach, smútok a utrpenie. Odvtedy prešli ďalšie desaťročia. Mnohí z nich už zomreli. Dnes už je priamych účastníkov vojny málo a sú v pokročilom veku. Vyrástli generácie, ktoré sa narodili a vyrástli v mierových podmienkach. Nevedia, čo je to vojna. Jedine z filmov či počítačových hier. Už človeka ani nezaráža, keď sa televízia spýta náhodných mladých ľudí, či vedia čo sa deje v Sýrii a oni z otvorenými ústami pozerajú ako teliatka na nové vrátko. Nevedia. Nezaujíma ich to, že niekde, nie až tak ďaleko od Slovenska sa môže rozhorieť veľký vojnový konflikt, ktorý môže zasiahnuť i nás. Nezaujíma ich to. No ani staršie generácie na tom nie sú výrazne lepšie. Možno vieme viac o tom čo sa deje, ale tým to končí. Sme mlčiace väčšinou kráčajúcou vpred a nemysliacou na to, čo bude zajtra, čo o rok. Proste sme už rezignovali. V novembri 1989 mnohí čakali vzdušné zámky a lietajúce pečené holuby. Zázrak sa však nekonal. Každý chodí s pohľadom upreným niekde do zeme, akoby

tam hľadal odkotúľanú mincu malej nominálnej hodnoty a ešte menšej hodnoty reálnej. Dokonca som sa už stretol i s názorom: *"A čo, keď prebehne vojna všetci vytiahnu jadrové zbrane a navzájom sa zničme. Bude to rýchle a nestihneme zistiť či to bolí. A možno to tak bude lepšie ako tento utrápený biedny život"*

Je to prejav zúfalstva a beznádeje, keď ani možná vojna nás nedokáže prebudiť. S pokorou čakáme, ako ťažko chorý pacient s rakovinou, na svoj deň D.

No ono to rozhodne nemusí byť jednoduché. Jadrové zbrane, napriek tomu, že sú najnebezpečnejšie, môžu byť, paradoxne, aj tými najbezpečnejšími. Práve pre ich ničivú silu si ich totiž nikto nedovolí použiť. V tom momente by rovnaké zbrane použili všetci ostatní, ktorí ich majú a svet by bol zničený. A o to predsa nikomu vo vojne nejde. Cieľom vojen je podmaniť si iné národy a nie zničiť seba. Preto existencia jadrových zbraní zabezpečuje určitý rešpekt medzi tými, čo ich vlastnia. No nemožno povedať, že tzv. konvenčná vojna je lepšia. Kto z vás by sa chcel pozeráť na zmračené telá svojich detí či rodičov? Vojna nie len zabíja, vojna spôsobuje obrovské ľudské tragédie.

Dokáže tento svet zastaviť veľký vojnový konflikt, alebo si tým peklom musíme znova prejsť, aby sme si dokázali vážiť mier? Na túto otázku hľadám odpoveď v posledných dňoch stále častejšie a zatiaľ bez úspechu.

Lukaš ABRAM

Slávnosti česko-slovenskej vzájomnosti

24. augusta sa uskutočnil už 20. ročník česko-slovenského stretnutia vo Frýdlantě nad Ostravicí a v Dubňanoch. V obidvoch mestách sa stretnutie každoročne koná z dôvodu pripomenutia si života Čechov a Slovákov v spoločnej Československej republike. Táto republika znamenala prelom v dejinách oboch národov. Bola obrovským krokom vpred v porovnaní so životom v polofeudálnom Rakúsko – Uhorsku.

V tejto republike si Česi aj Slováci vybojovali v prvom rade národnú nezávislosť. Historické okolnosti vedúce k 2. svetovej vojne ukázali obom národom, že dosiahnutú národnú nezávislosť si môžu udržať jedine v republike slobodnej nielen národne, ale aj sociálne. Poučení udalosťami 2. svetovej vojny – strata štátnej suverenity, rozpad ČSR a nástup fašistickej totality – sa všetky pokrokové sily v Československu zjednotili do boja za novú republiku patriacu pracujúcim ľuďom. Takto národ Čechov a národ Slovákov urobil ďalší historický krok. Ako slobodné národy zvrhli kapitalizmus a nastolili socializmus.

Dnes musíme smutne konštatovať, že z Československa ako spoločného štátu Čechov a Slovákov, ktorý najmä v rokoch 1948 – 1989 predstavoval pre pracujúcich ľudí šťastnú a prosperujúcu domovinu, sú

dva štáty vzniknuté jeho rozbitím. No sú až tak rozdielne? Ani veľmi nie. Stále máme veľa spoločného. Rozdiel je v tom, že pred 25 rokmi sme mali spoločné národné hospodárstvo zabezpečujúce šťastný život, prácu a blahobyt všetkým poctivo pracujúcim občanom Československa.

Teraz, 20 rokov po rozbití Československa, a úplnom obnovení kapitalizmu máme spoločné tak akurát masy nezamestnaných, bezdomovectvo a zadlžené ekonomiky pod komandom zahraničných bánk, na ktoré sa rok čo rok skladáme.

V obidvoch častiach rozbitého Československa narastá rasizmus, nacionalizmus a fašistické tendencie. Príčinou tohto stavu je kapitalizmus so svojou trhovou ekonomikou založenou na zdieraní absolútnej väčšiny pracujúcich ľudí, niekoľko málo oligarchami a finančníkmi.

Oni ani iný stav nepripustia. Lepší život si môžu pracujúci vybojovať len sami s pomocou vlastnej politickej strany, presadením zákonov podľa ktorých bohatstvo patrí tým, ktorí ho vytvorili – teda pracujúcim.

Na to je potrebná solidarita všetkých pracujúcich. Proti kapitalistickému rasizmu, nacionalizmu a fašizmu musia postaviť svoju spoluprácu a priateľstvo všetkých pracujúcich bez rozdielu rasy či národnosti. Aj také stretnutie ako bola

tohtoročná Slávnosť česko-slovenskej vzájomnosti je prejavom priateľstva národov. Škoda, že nebolo čo oslavovať. 20. výročie rozbitia Československa pre väčšinu Čechov a Slovákov nie je dôvodom na oslavu.

To je záver tohto smutného výročia v dejinách našich národov. Ešte smutnejší ako skutočnosť, že už niekoľko rokov od organizátorov týchto stretnutí nedostávajú najvyšší predstavitelia pokrokových mládežníckych organizácií v Čechách a na Slovensku slovo v oficiálnom programe. Kto iný ak nie mládež má byť ťažkým týchto akcií? Potom je pravdepodobné, že o niekoľko rokov sa už nebude mať kto stretnúť. Veríme, že to určite ani oni nechcú a ide len o nedorozumenie.

SZM

Otvorený list prezidentovi, vláde a poslancom NR SR

Vážený pán prezident, vážení predstavitelia slovenskej vlády, vážení poslanci Národnej rady Slovenskej republiky, dovoľte nám v mene nezdravotného personálu a zamestnancov NsP Myjava vyjadriť protest proti forme Vami prijatého garantovaného zákona o odmenách lekárov a sestier, ktorý je nespravodlivý pre ostatných zamestnancov, ktorí sa starajú o chod budov a ošetrovanie pacientov.

Na jednej strane ste prijali zákon, ktorý odmenil lekárov desaťnásobkom minimálnej mzdy a na druhej strane ste nedali žiadne finančné prostriedky ošetrovateľom, ktorí sa starajú o pacientov, rovnako tak i ľuďom ako sú upratovačky, kuchárky, údržbári, pracovníci kotolní, skladov a ďalšie drobné profesie, bez ktorých by práca lekárov v nemocniciach nebola možná. Finančné nároky sestier ste prehlásili rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky za neústavné a v rozpore so zákonom.

Pre týchto všetkých zamestnancov máte iba jedinú odpoveď, a to, že „nemáme peniaze.“ Platy veľkej časti týchto zamestnancov sa v súčasnosti v primeranom priemere pohybujú od 280 do

350 EUR. To je čistá mzda, ktorá sa často nachádza pod úrovňou alebo na úrovni minimálnej mzdy. Táto čiastka nie je dôstojná pracujúceho človeka, ktorý vytvára spoločenské hodnoty. Vôbec nekopíruje životné náklady a neumožňuje dôstojný ľudský život.

Preto požadujeme, aby vláda a poslanci NR SR prijali také opatrenia na navýšenie finančných prostriedkov vkladných do systému, **aby minimálna mzda každého pracujúceho človeka na Slovensku, bez ohľadu na jeho profesijné zaradenie, bola garantovaná základným čistým príjmom vo výške 600 EUR.** Od tohto základu nech je následne mzda navýšená podľa taríf odborov a náročnosti. Minimálna mzda musí kopírovať vývoj inflácie.

Náš protest sa však netýka iba zamestnancov pracujúcich v zdravotníctve, ale týka sa aj ostatných nízkoprájmových skupín pracujúcich v iných priemyselných odvetviach, v školstve alebo komunálnych službách. Rovnaké problémy majú aj nezamestnaní, ktorí vzhľadom k svojmu sociálnemu postaveniu napríklad samoziviteľov rodín, veku, zdraviu alebo menšej zručnosti prišli o prácu.

Uvedomte si prosím, že sme tiež ľudia a potrebujeme zaplatiť chod našich domácností. V tomto okamihu to už nie je celkom možné a niektorí zo zamestnancov sa dostávajú do dlhových, pretože im takéto nízke platy neumožňujú zaplatiť základné životné potreby.

Nepotrebujeme charitu s ružovými balónikmi a charitatívnymi behmi paničiek v ružových lodičkách, ale požadujeme prácu, ktorá bude slušne a spravodlivo finančne ohodnotená. Čím viac ľudí bude na Slovensku pracovať a bude za svoju prácu dostávať poctivú mzdu, tým viac štát vyberie na daniach a tým viac bude finančných prostriedkov na sociálne programy, na školstvo, na dôchodky aj na zdravotníctvo.

V mene nezdravotného personálu a zamestnancov NsP Myjava, v mene ľudí zarábajúcich minimálnu mzdu a v mene nezamestnaných

Ďakujeme za Vašu pozornosť

Zdeněk Rajchl – VZDOR – hnutie práce Myjava

Katarína Holáňová – predsedkyňa LOZ Myjava

Ivan Gaľa – tajomník VZDOR – hnutie práce Košice

La dolce vita – Sladký život Federica Felliniho

Řím konce 50. let 20. století se stal dějištěm jednoho z nejslavnějších a především nej kvalitnějších filmů všech dob – kultovního filmu *La Dolce Vita* / Sladký život (1960) od režiséra Federica Felliniho (1920-1994). V kulisách italského velkoměsta režisér sleduje a popisuje osudy novináře Marcella (v hlavní roli nezapomenutelný Marcello Mastroianni), který se postupně etabluje ze spisovatele s vážnými a uměleckými záměry na bulvárního reportéra italské „lepší společnosti“ – směsice buržoazie, šlechty, herců, zpěvaček, atp. O této roli se často říká, že odstartovala kariéru M. Mastroianniho (1924-1996) jako světové hvězdy – nicméně jeho kvality již dříve objevil režisér Luchino Visconti na divadelních prknech nebo ve filmu (viz *Bílé noci*). Mastroianni byl poté – proti své vůli – často škatulkován jako „latin lover“, italský milovník, který tráví většinu času v podnicích na ulici Via Veneto (ve filmu nehraje skutečná ulice, ale její replika postavená v kdysi slavných ateliérech Cinecittà. Ve skutečnosti na ni chodil filmový štáb až po natáčení – Fellini a Mastroianni do Café de Paris, místa setkání filmových hvězd a umělců jako J.P. Belmondo, H. Fonda nebo S. Dalí). Herec se mnohokrát proti tomuto schématu ohradil – především výběrem rolí (impotent v *Krásném Antoniově*, pomatený šlechtic v *Podvodnících* a milovník, komisař ve skvostně bizarním filmu *Paní z neděle*, homosexuál ve filmu *Zvláštní den*, alkoholik ve snímku *Cukr, káva, limonáda* atd.). Nicméně právě jeho tvář se poté stala symbolem období „*Dolce vita*“ (jak jej dokumentuje i skvělá fotografická kniha nakladatelství Taschen), tj. poválečných 50. let v bezstarostném životě italské vyšší třídy spolu s americkými návštěvníky, kteří násilně přizpůsobili část italských zvyklostí svému vkusu – a také období ve znamení celkového opomíjení sociálních problémů a třídních konfliktů této země. Lesk buržoazního života nemohl zastínit konkrétní politické a sociální neduhy, které již byly dříve mistrovsky zobrazeny v dílech režiséra Viscontiho (*Země se chvěje*, *Rocco a jeho bratři*), spisovatele Moravii (*Římanka*) nebo malíře Guttusa (*Sicilián Rocco v Římě*, *Viděl jsem to*, *Proletářský hrdina*, *Zábor půdy na Sicílii*). Toto období je též legendární érou politické hvězdy Palmira Togliattiho a vysoké podpory komunistické strany z řad pracujících tříd a inteligence. Fellini svůj kritický pohled na zónu lidské impotence začal nikoli jako jeho předchůdci či současníci zespoda, nýbrž shora – přímo v lůně této „vzorné“ a výběrové

společnosti, kterou nehodnotí nějakým banálním, zjednodušujícím způsobem nebo schematicky, ale dává divákovi dost prostoru, aby se v celé situaci zorientoval sám – a o to je tato výpověď pádňější. Výběr lokality Říma a míst jako Via Veneto, nebo především zpola fašistická a zpola modernistická čtvrť EUR (záběry na megalomanský chrám sv. Pavla, na ulice u výstaviště, výhled oknem směrem k Nerviho olympijskému stadionu), dává tušit ovzduší zdánlivého měšťáckého úspěchu, podobně, jako když situoval M. Antonioni protagonisty svých filmů do prostředí moderního a také nejbohatšího italského města – Milána, symbolu bohatého severu země. Několik záběrů na lidové činžovní domy dává velmi přesně tušit, že se režisér sociálním problémům a rozdílům nevyhýbá, ale že centrem jeho zájmu je hlavní „hrdina“, jehož lidská hodnota se konformně rozpouští v moři komerce a v nerovnocenném splnutí se společenskou smetánkou. Kdysi spisovatel, který se z komerčních důvodů stal pozorovatelem degenerace vyšších vrstev a zároveň jejich součástí, obklopen exotickými zjevy z různých skupin, které mají však vlastní omezenost, egocentrickou požívačnost za pokřivený hodnotový žebříček.

Fellini záměrně ukazuje i exotické prvky, jako např. americkou hvězdu, filmaře, producenta se svým milencem, intelektuálskou společnost, šlechtu, atp., aby pečlivě doskládal do úplnosti mozaiku toho, co mělo pro prosté lidi v éře poválečné pochybné stabilizace kapitalistického státu a kulturní amerikanizace symbolizovat vrchol společnosti, co mělo být pozlátkem a cílem kultu úspěšnosti v kapitalistické společnosti, pod kterým se skrývala pouze prázdnota a dekadence.

Marcellovo ztrácející se pochopení pro skutečnou hodnotu dané společnosti, pro schopnost udržet v sobě důstojnost a především lidskou cenu, spojenou s jeho původní profesí a posláním, tj. s prací spisovatele a nikoli pouze bulvárního no-

vináře a komerčního reklamního agenta, jej začleňuje do panoptika těch, o kterých a pro které píše. Do beznaděnné vrstvy společenské smetánky složené z buržoazie, šlechty, filmových hvězd a hvězdiček a náplavy kolem nich. Do panoptika ve skutečnosti nevytvářejícího žádné hodnoty, o těch myšlenkových ani nemluvě. Ani smetánka intelektuální, lépe řečeno intelektuálská a v tomto směru značně elitářská, jak je vyobrazena v okolí Steinera, neposkytuje též žádné řešení, pronášení rábdy hlubokých myšlenek si nijak nezdá s pozérstvím a poctivá intelektuální role samotného Steinera je určena pouze k tomu, aby sám poznal bezvýchodnost vlastní situace, která končí tragicky – sebevraždou. Ta přetřela poslední Marcellovo pojitko ke světu, který by se dal nazvat myšlenkovým a nekomerčním, ke světu posledních zbytků jeho původních hodnot a cílů.

Steiner s sebou odnáší naději v rozřešení vlastní životní situace, v poskytnutí smyslu od intelektuálních kruhů, stejně jako idol vzorné a harmonické rodiny, která se po Steinerově vlastním poznání tragicky zhroutí – Steiner v pocitu beznaděje zastřelí sebe i obě děti. Do měšťáckého stereotypu a naivního snu zasáhla pochybnost, která obdivované schéma jedním tahem shodila jako domeček z karet. O falešnosti představy zdravých kořenů maloměstské či venkovské rodiny svědčí i scény římské návštěvy novinářova otce (Annibale Ninchi hrál stejnou roli i v pozdějším snímku 8 a půl), které neukazují ani roli otce rodiny, ale spíše povrchního požitkáře, jehož fyzické síly již nestačí na zvládnutí nabízených rozkoší. Naději neposkytne ani náboženské přesvědčení, které tu zobrazuje nejen úvodní scéna – cesta vrtulníkem se zavěšenou sochou Ježíše na slavnost do Vatikánu, pronásledovaná bulvárními novináři – ale především pozdější epizoda falešného zázraku. Ta byla napadána komunistickými kritiky pro to, že v nich režisér zobrazuje i naivní věřící a církví manipulovaný lid, který uvěřil dětskému výmyslu o zjevení Panny Marie. Tedy, že je kritizována pro to, že Fellini nebere lid jako jedinou možnou variantu zdravé části společnosti a smysluplného života a že jej zobrazí jako hlupáky snadno ovladatelné právě církví, naivně věřící v zázrak, který byl ve skutečnosti lží a výmyslem jednoho dítěte. V tomto byla kritika nespravedlivá. I když byl Fellini nepřitelem právě takovéto náboženské manipulace, podobně jako hroubosti fašistického režimu (viz pozdější vzpomínkový film *Amarcord*), a pochopil a ukázal duševní invaliditu nejvyšší třídy,

nedá se rozhodně říct, že by v lidové vrstvě nevěřil. Právě naopak – oproti zkaženosti buržoazních vrstev, intelektuálské prázdnotě a pozerství, obskurnosti šlechty, omezenosti měšťáckých schémat a stereotypů nebo dekadenci a obscenosti exkluzivního panoptika, staví obraz nevinné a zdravé krásy a přirozenosti dívky, která se objeví nejdříve ve scéně v taverně a poté v závěrečné scéně na pláži po večírku. Tato dívka je právě symbolem těch zdravých sil. Její přirozenost, nepřekomplikovanost, prostá všelijakých póz, ukazuje lidsky nejcennější postavu příběhu, která se jako nedostižný vzor hrdinovi vzdaluje (obdobně působí role Claudie Cardinallové v následujícím Felliniově filmu *Osm a půl*). Veškerý cit Marcella již překrývá cynismus a nihilismus, přehlšováný večírky římské smetánky, orgiemi bizarnosti zdegenerované vrstvy se vši její vlastní dekadencí. Striptýz početné paní v závěrečném večírku a vylovení mořského netvora jsou symboly společenské deformace. Druhou stranou téže mince je veselý život v luxusní ulici Via Veneto, život barů, nočních podniků, který více než italské společnosti sloužil hromadění se americké hospodářské síle, která (jak je skvěle poznat na postavě Roberta, kterou hraje slavný Lex Barker) se odráží i do kulturní degenerace, do brutálního primitivismu, který sem americký návštěvník vnáší.

Naivní chování filmové hvězdy Sylvie (Anita Ekberg), parodující Marilyn Monroe, jen ukazuje prázdnotu umělých idolů importovaných z USA, které místní novinář Marcello chce jako muž dobýt – což se mu u těchto nedotknutelných hvězd stejně nepovede. Typologie nabízených žen jako naivní celebrity, prostitutky z nejvyšší vrstvy – promiskuitní průmysl-

níkovy dcery Maddaleny, sentimentální tanečnice nebo psychicky narušené žárlivé a měšťácky omezené Marcellovy partnerky, neposkytají žádné kladné rozřešení. Filmem jako zjevení dvakrát problemské postava mladé dívky, kontrast zdravého a zkaženého světa. Felliniho dílo při ukázkách všeho lesku vyzdvihovalého typu společnosti o to více a intenzivněji ukazuje na jeho duševní bídu a omezenost. Zdrojem skandálnosti snímku proto nejsou jednotlivé scény, není to Anita Ekbergová s bujným poprsím koupající se ve fontáně di Trevi, promiskuitní postava Maddaleny, herečky Anouk Aimée, nebo závěrečný striptýz paní domu, ale ukázka celku, který bez nějakých nápoděl předvádí skutečný stav věci. Předvádí to, co dosud mělo – podobně jako v dobách fašismu - zůstat posvátné a nedotknutelné: buržoazie, šlechta, církev, ideály a schémata měšťácké společnosti. Pohled Federica Felliniho nebyl oceněn jen cenou Oscara (samozřejmě za kostýmy, nikoli režii. Tuto cenu dostala řada již zapomenutých filmů a její váhu předčily další festivaly – v Benátkách, Cannes, Berlíně nebo Moskvě), ale především štvavou kritikou pravcového tisku, státní cenzurou a hrozbou katolické církve, že exkomunikace postihne každého, kdo na film půjde do kina.

Kritika soudobé společnosti, především vrstev, které reprezentují politické systémy buržoazních demokracií západní Evropy ve své době (a jak aktuální pro společnost doby naší), byla v následujících letech ať už v podobě současných scén nebo náhledu do historie vyřčena mistry filmového umění jako L. Visconti (Hvězdy velké medvědice/Sandra), M. Antonioni (Noc, Výkřik), M. Ferreri (Velká žranice), Buñuel

(Nenápadný půvab buržoazie), Bertolucci (Strategie pavouka, Konformista). Podobně jako předchozí sociální téma neorealismu, i tyto filmy úspěšně vzdorovaly domácí tradici „bílých telefonů“ z dob fašismu, které kyčovitě velebily buržoazii a její životní styl, nebo bezproblémové filmy hollywoodské produkce lživě ukazující tzv. americký sen a skvělý a bezstarostný život v konzumní kapitalistické společnosti. Snaha po silné a hluboké umělecké výpovědi odhalila buď realistickými či surreálními prostředky vyprázdňenost buržoazie a hodnot plynoucích ze systému, který nám tato třída přinesla. Ostře a bez kompromisů ukázala citové a morální deformace lidí, kteří se s měšťáckou společností sžili, a ve vyhocené poloze ukázaly na konkrétní degeneraci (Buñuel, Ferreri). Ve zkratce tato tvorba předestřela kriticky a velmi srozumitelně nejen přítomnost, ale především nám dala umělecký odkaz hovořící o zkáze lidstva, jehož budoucnost je řízena touto třídou a jejími hodnotami.

Tento film, perla světové kinematografie, tvoří základní předěl. S odstupem více než půlstoletí vidíme nejen aktuálnost obsahu snímku, ale oceníme i jeho uměleckou formu, která za 53 let nezestárá ani o den. O to větší je zde kontrast se zdejší konformní a komerční tvorbou, která se u nás znovu vrátila do éry „bílých telefonů“ a schematismu, který si dovoli kritizovat pouze po povrchu – aniž by se samozřejmě dopustil pojmenování hlubších příčin a nějakého uměleckého výsledku. Výsledky, na které dnes marně čekáme, nám přinesla před 53 roky právě Felliniho *La Dolce vita* – Sladký život.

Martin PEČ

Do kin opět v županu vtrhne Big Lebowski

Patnáct let uplynulo od vzniku krimikomedie "Big Lebowski", v pořadí sedmého snímku bratří Ethana a Joela Coenových, který se stal kultem (nemám toto slovo k smrti rád, ale k tomuto filmu se zcelaně výjimečně hodí) několika diváckých generací, rovněž nositelem ceny ruských kritiků. V jednom z největších českých novinových plátků napsali, že je to možná proto, že hrdinův oblíbený koktejl byl "Bílý medvěd" obsahující pořádnou dávku vodky. Je skutečně na pováženou, do jaké žumpy až zašla "úroveň" české žurnalistiky..

Koneckonců neustále při autorizacích rozhovorů opravujeme nejen obsahové nesmysly, ale i množství skutečně příšerných gramatických chyb, obvykle na úrovni žáka na 1. stupni základní školy. Srovnáme-li to s úrovní novinářů za socialismu, při vědomí stupně vývoje jejich tehdejší techniky, je to skutečně kvalitativní posun (když prý je dnes, podle našich "vzdělaných a svobodumilujících" politiků, novinářská obec rovněž vzdělanější a již se nevybírání na základě "politických kritérií") dnešních médií, ovšem zejména směrem dolů. Alespoň naši "vzdělaní politici" nenechali opět zaplavit socialistické metro.

Nyní ale k filmu, který se vrací do českých kin v obnovené premiéře, na digitální kopii a s nabitým "cestovním" plánem, neboť právě se rozjíždí po republice v rámci putovního festivalu titulů "Projekt 100" (ten je v záplavě "degoškomedii" jako je "American Pie" - u nás v příšernosti změněných distribučních názvu jako "Peci, peci, pecičky" právě u "Amerického koláče", nebo "Scary movie", který se alespoň obsahem netají, mimořádně cenným přínosem pro českého diváka, který na plátna českých kin uvedl nejen temný "Blue velvet" / "Modrý samet" / režiséra Davida Lynche, ale např. i "Motorcycle diaries" / "Motorcyklové deníky" /, skvělý film o první velké cestě Che Guevary po Jižní Americe se svým přítelem na československém motocyklu, který by se jinak u nás do kin nedostal, nebo o tom nevím - a stejnojmenná kniha je se lživým antikomunistickým doslovem).

Jeff Bridges coby pohodářský vousáč, přerostlé dítě květinové revoluce a největší flink západního pobřeží Ameriky do role vnesl vlastní oblečení od triček po sandály, ostatně scénář psali tvůrci přímo pro něho i další herce, Johna Goodmana či Stevea Buscemiho. Bláznivá zápleтка vychází ze záměny krále povalečů s milionářem vydíraným gangstery. Časopis Premiere zařadil film do padesátky nejlepších komedií dějin.

David PAZDERA

Čítaj, píš, rozširuj, organizuj sa!

Časopis si môžeš predplatiť na adrese:

redakcia@vzdor.org

Na danú adresu tiež môžeš posilať svoje námety, pripomienky, texty, polemiku i kritiku

Ani cent Baťovcom!

 www.vzdor.org

 www.facebook.com/pages/VZDOR/

Member of
ICOR

VZDOR
hnutie práce

Ukradená budúcnosť !

Kdo košíť, nemá nikdy dost !

Každý má dnes z kapitálu
jen poľadnť ťžkou hlavu !

Jeich jak príkrást a príkulit ... ,
jenom trhat a brát si, ničit,
muselo byť jednou všude znát ... !

A i když není už kde brát?! ...
... Nic nestačí !!! ...

"Příkulovač" a jeho věrní
chtějí pořád víc hromadit, okrádat !

Každý dnes jen trhá hrabe !
A důchodce je už tak zblblý,
že dá všechno,
přestože už nemá vůbec nic !

Hledí celý utrápený
jak zvedají všude ceny,
propouštějí,
z eurofondů cpou si konta ...
i bídu a jedy se snaží zpeněžit !

Nic nestačí,
a "příkulovač" a jeho věrní
chtějí pořád víc!

A když neví jak všem přitížit,
mučí štvou po světě a vraždí ... ,
a nebo si ty své čorky
ukládají do auta či do motorky
s cílem i vzduch kolem nám všem
vzít !

Co na tom, že tím zničí svět ?!
Nad poměry chtějí žít si hned !!!

J. Juráň—čitateľ Vzdoru

VZDOR

časopis vykorisťovanej väčšiny
<http://casopis.vzdor.org>

 Kominform

ČESKOSLOVENSKO

Československý komunistický videokanál
na YouTube „KOMINFORM CS“

PRÍČINA

Zlo má pôvod.
Vzdor má dôvod.